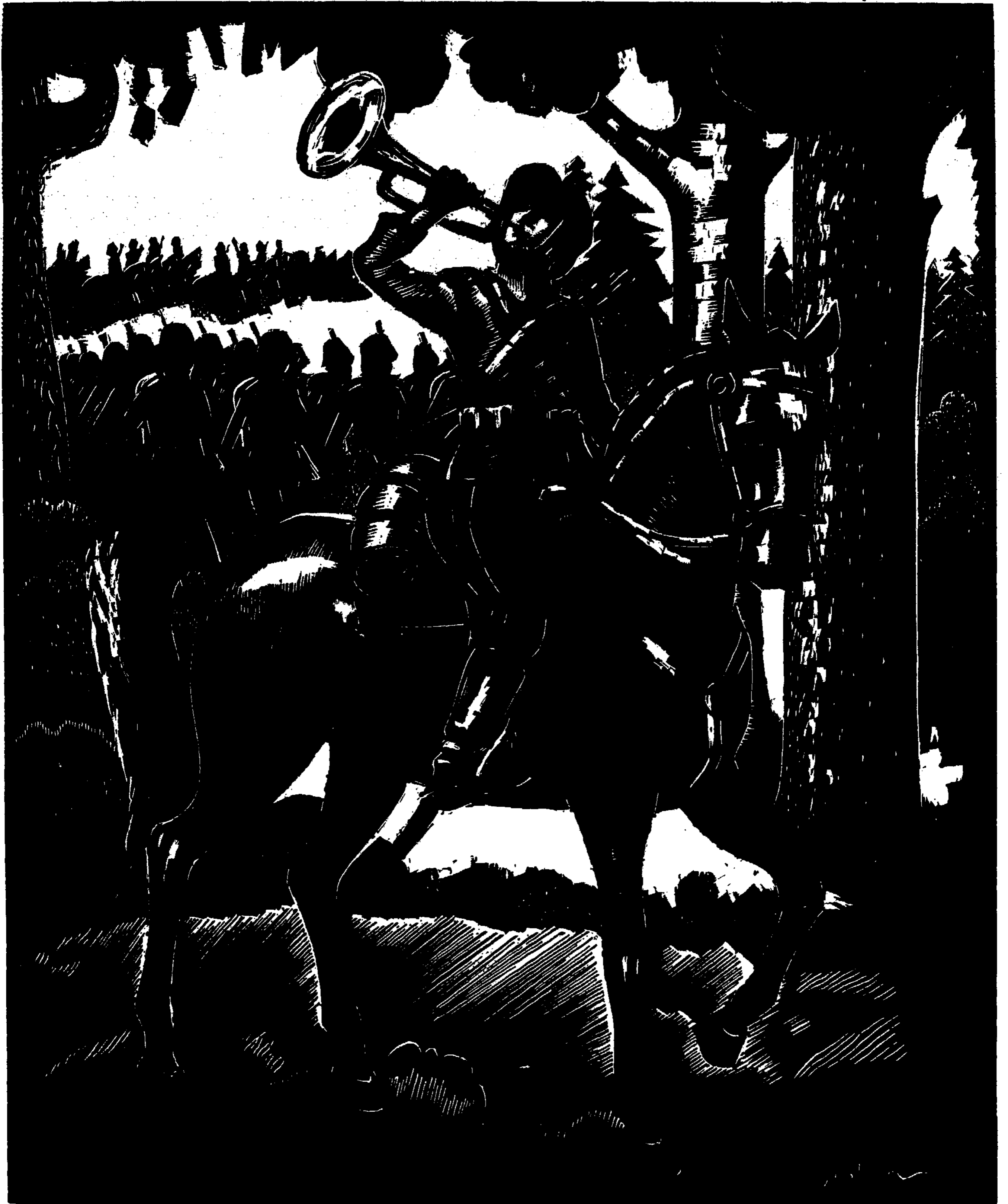

KARYS

Kaina 30 ct.

Nr. 23

Politikos apžvalga

MUSSOLINI APIE AUSTRIJOS SVARBUMĄ EUROPOS TAIKAI

Šiomis dienomis Mussolini kalbėjo Italijos atstovų rūmuose dėl Europos politinės būsenos, ypač dėl numatytos Padunojaus konferencijos ir Austrijos reikalų. Mussolini pareiškė, kad Austrijos nepriklausomybė yra visos Europos reikalas. Visos sienos, sutartimis nustatytos, yra neliečiamos ir turi būti ginamos. Tuo labiau turi būti ginamos sienos tokios valstybės, kaip Austrijos, kuri yra pačioje Europos širdy. Pagaliau, Mussolini pareiškė, kad visi nuoširdžiai laukia iš Padunojaus konferencijos teigiamų vaisių, todėl ji negalėsianti įvykti birželio pradžioje, nes jai reikalingas tinkamas pasirėngimas. Mussolini dar pranešė, kad į sakyta konferenciją bus pakviesta ir Vokietija. Italų vyriausybės galva, be to, konstatavo, kad Vokietija savo vienašališku atsisakymu nuo Versalės sutarties kariškų nuostatų sudarė Europoje nepakenčiamą būseną.

ANGLAI DĖL VOKIEČIŲ GINKLAVIMOSI

Anglų ministeris ir konservatorių partijos lyderis Baldwinas šiomis dienomis pasakė kalbą užsienių politikos reikalais. Baldwinas nurodė, kad anglai turi prisidėti prie taikos išlaikymo, tačiau pabrėžė, kad veikti visais atžvilgiais iš vien su prancūzais sunku. Iš tikrųjų, patvirtino Baldwinas, per trumpą laiką į prancūzų teritoriją buvo du kartus priešų išbrauta ir jie turi pamato būti atsargūs, tačiau saugumui patikrinti būtų patogiau eiti su Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis, kurios Europos atžvilgiu visiškai neutralios. Toliau Baldwinas pareiškė, kad vokiečiai ginkluojasi ore ir vandeny, todėl ir Anglija turi atitinkamai pasirėngti visokiems galimumus. Jis nurodė, kad ir rusai ir prancūzai stengiasi neatsilikti nuo vokiečių, todėl ir anglai negali atsilikti, jei nori taikos Europoje. Europos nerimo pirmosios priežasties, pabrėžė Baldwinas, reikia ieškoti Vokietijos elgesy, dėl kurio ir plečiasi Europos valstybių apsiginklavimo rungtynės.

KAIP VOKIEČIAI NETEISINGAI APIBRĖŽĖ KLAIPĖDOS REIKALUS

Ligi šiol vokiečiai vykdė biaurį propagandą prieš lietuvius per spaudą ir radio. Dabar jau prasideda rodytis ir knygos Klaipėdos reikalais. Tie veikalai irgi pasižymi išgalvotomis žiniomis, iškreiptais faktais ir šmeižtu. Neseniai pasirodė tos rūšies veikalas, kuriame atvaizduotos lūšnelės iš labiau apsileidusių kraštų ir norima įtikinti, kad taip kraštas atrodo lietuviams valdant. Panašiai toje knygoje teikiama ir kita informacija.

SOVIETŲ RUSIJA PERSPĖJA DĖL LENKŲ KLASTINGŲ TIKSLŲ

Sovietų spauda šiomis dienomis plačiai rašė apie lenkų ir vokiečių draugystę ir jų politinius tikslus dėl lenkų seimo užsienių komisijos pirmininko Radvilos organo Czas straipsnio, kuris apibrėžia lenkų ir vokiečių užsienių politikos gaires. Sovietų oficiozas „Izvestija“ nurodo, kad lenkų valstybę iki šiol valdo subankrutavusi stumbrų grupė, tie patys bajorai, kurie anksčiau pražudė lenkų valstybę. Jie dabar norėtų praplėsti savo ribas svetimųjų sąskaiton, vietoj išnaudoti tai, kas yra savo valstybės ribose. Lenkija turi nemažą plotą, tačiau, lenkai serga grobuonio liga grobti svetimus kraštus. Sovietų laikraščiai perspėja visus ir nurodo, kad dabar lenkams tai nepavyks.

Taip pat ir dėl vokiečių politikos sovietų spauda rašo, kad vokiečiai siekia neutralizuoti Angliją, kad galėtų lengviau apsidirbti su Prancūzija. Vokiečiai, anot sovietų laikraščių, turi grobuonišką tikslą išdalyti visą Europą pagal savo nuožiūrą. Tačiau, visos tautos, kurios, iš tikrųjų, nori taikos, turi budėti, netikėti vokiečių raminiams, kaip tai tvirtino savo kalboje Hitleris, ir turi būti pasirėngusios atsispirti prieš netikėtą vokiečių žygį.

TAUTŲ SĄJUNGOS TARYBOS SESIJOS IŠDAVOS

Šiomis dienomis pasibaigė Tautų Sąjungos Tarybos 86-ji sesija, kuriai pirmininkavo Sovietų Rusijos užsienių reikalų komisaras Litvinovas. Šioji sesija svarstė kelis svarbius reikalus ir kai kuriuos sutvarkė. Buvo visiškai likviduotas vengrų-jugoslavių kiviščas (dėl vengrų globojimo jugoslavių teroristų, kurie nužudė ir Jugoslavijos karalių). Vengrijos atstovas dar kartą pareiškė savo vyriausybės vardu, kad Vengrijos vyriausybė imsis visų priemonių prieš teroristų veiklą.

Ginčas dėl Dancigo vidaus valdymo buvo perduotas juristų komitetui. Irako — Persijos ginčas buvo perkeltas į rugsejo mėn. sesiją.

SVARBIOS DERYBOS NUSIGINKLAVIMO IR SAUGUMO REIKALAIS

Nusiginklavimo ir saugumo reikalai dabar vėl labai aktualūs. Iš įvairių pusių stengiamasi kaip nors laiduoti saugumą. Dabar visiems aišku, kad be Vokietijos tai sunku atlikti, nes Vokietija dabar yra pavojinga ir saugumo laidas be jos būtų bergėdžias darbas.

Tiesa, Hitleris savo gegužės 21 d. kalboje pareiškė, kad jis taip pat nori taikos, tačiau, pasaulis labai abejingai žiūri į šiuos jo pareiškimus. Europos spauda nurodo, kad Hitleris tai pasakė dėl šių priežasčių: jis nori išgelbėti Vokietiją iš izoliacijos, į kurią ji pateko po Anglijos, Prancūzijos ir Italijos konferencijos Strezoje ir po Tautų Sąjungos Tarybos nutarimo dėl Versalės sutarties kariškų nuostatų sulaužymo.

Anglai, kurie, apleidę politiką kantrūs ir ištvermingi, ir šį kartą nenustojo vilties ir mėgina įvairiais būdais įtraukti Hitlerį į derybas. Birželio pradžioje bus anglų-vokiečių derybos dėl apsiginklavimo jūroje. Hitleris reikalauja, kad vokiečių laivynas nebūtų mažesnis, kaip 35% anglų laivyno. Turint galvoj anglų kolonijas, šis vokiečių reikalavimas per didelis. Be to, anglai ketina sušaukti oro konferenciją neutralioje vietoje (Olandijoje) tarp anglų ir vokiečių. Visa Europa laukia tų derybų išdavų, ar pavyks anglams įtraukti vokiečius į kokią nors sutartį ir tuo laiduoti saugumą.

VOKIETIJA NORI IŠARDYTI MAŽĄJĄ SANTARVĘ

Šiomis dienomis Prūsų ministeris pirmininkas ir vokiečių aviacijos ministeris Goeringas viešėjo Bulgarijoje. Spauda pabrėžia, kad šia savo kelione jis dar kartą mėgino suardyti Mažąją Santarvę ir tuo izoliuoti Čekoslovakiją. Sakydamas tikslui vokiečiai nori panaudoti Bulgariją, nes ji taip pat nepatenkinta dabartinėmis savo sienomis ir yra palanki vokiečiams. Vokiečiai siūlo rinkti Jugoslavijai ir Rumunijai ir tąja kaina nori jas atitraukti nuo Čekoslovakijos. Tačiau, vargu ar tai vokiečiams pavyks, ypač kad paskiausiai dar sustiprėjo Čekoslovakijos pozicija, kai ji pasirašė sutartį su Sovietų Rusija ir dabar yra susidariusi galinga trijūke: Sovietų Rusija, Prancūzija ir Čekoslovakija.

LIETUVOS IR LATVIJOS KULTŪRINIS BENDRADARBIAVIMAS

Kartu su politiniu, plečiasi ir kultūrinis bendradarbiavimas tarp Lietuvos ir Latvijos. Latvių kultūros taryba šiomis dienomis paskyrė pašalpa lietuvių rašytojų antologijai išleisti.

Netrukus Kaune bus Pabaltijo valstybių geodezininkų ir melioratininkų konferencija. Tai irgi prisidės prie Pabaltijo valstybių bendradarbiavimo.

VOKIETIJOS GINKLAVIMASIS

„Krasnaja Zvezda“ skelbia anglų spaudos pranešimus apie tai, kad Vokietijoje bandomi nauji greitieji tankai su 2 patrankomis priešakyje ir viena patranka užpakalyje. Tam tikras šių tankų skaičius esą jau užsakytas.

Šiaurės ir Baltijos jūrų laivų statyklose esą pastatyta keli šimtai nedidelių motorlaivių, ginkluotų 2 torpediniais aparatais. Motorlaiviai labai greiti, iki 60 mazgų per valandą, skiriami krantų apsaugai. Pakrantėje bus pastatyti stiprūs įtvirtinimai ir oro laivyno bazės.

Leidžia Kar. Štabo Sp. ir Švt. Skyrius

Redaktorius mjr. Balčiūnas

SKELBIMŲ KAINA pagal susitarimą. Adresas: Kaunas, Nepriklausomybės aikštė, „Karys“. Telef.: per Kar. Štabą 56 nr. **KAINA:** visiems metams 8 lt., 6 mėn. 4 lt., 3 mėn. 2 lt., 1 mėn. 1 lt. Užsieny, be Vokietijos, Latvijos ir Estijos, dvigubai.

Ko mokoma Gaižiūnų poligone

Daugelis aktyviosios tarnybos ir atsargos karių jau yra buvę Gaižiūnų poligone ir gerai išvaizduoja, kas tai yra ir kas ten veikiama, bet jauni kareiviai, o dabar pradėjus šaukti periodiškai ir atsargos karius karo pratimų, negali išvaizduoti, kas tai yra Gaižiūnų poligonas, kam jis reikalingas ir ko jame mokoma. Taigi šiame rašinyje ir noriu trumpai supažindinti tuos karius, kurie dar nėra buvę poligone ir nežino, kokią milžinišką naudą jis duoda kiekvienam kariui ten buvusiam.

Pradžioje yra vykdomi taktiški pratimai mažesniuose junginiuose, o paskum palaipsniui prieinama ir prie didesnių junginių bendrų veiksmų ir abipusių manevrų.

Ten laikas taip suskirstytas, kad kasdien eina smarkios kautynės tarp mėlynųjų ir raudonųjų.

Kol prieinama prie manevrų didesniuose junginiuose, vienos kariuomenės dalys atlieka kovos šaudymus iš sunkiųjų kulkosvaidžių, artileristai — iš pabrūkų, aviatoriai — žvalgybą ir mėtymą bombų bei priešininko bombardavimą iš oro, o pėst. ir kiti — paruošiamuosius manevro veiksmus mažesniuose junginiuose ir taktiškus pratimus mažesniais daliniais.

Įsiziūrėjus bei pasiklausius iš šalies Gaižiūnų poligone, atrodo lyg būtų tikras karas: šautuvai ir kulkosvaidžiai nuolatos trata; artilerijos šūviai jiems priitaria; lėktuvai urzgia ir padangę raižo, artilerijos ugnį korektuoja, žvalgo bei priešininką kulkosvaidžių ir bombų ugnimi naikina; tankai įvairias kliūtis lamdo ir lyg kokia pabaisa priešininko pėstininkus baido; ryšio tinklai, įvairiomis kryptimis, žemės paviršių raižo, perduoda įvairius įsakymus bei paliepiamus; ryšių šūnes nešioja pranešimus į priešakinius ešelonus bei pristato jiems smarkioje ugnies zonoje šovinius ir t.t. Vienu žodžiu, atrodo lyg prasidėjo tikras karas ir karo veiksmai eina kasdien, pereidami iš vienos fazės bei formos į kitą, kai kada su pertraukomis naktimis. Šiose kautynėse dažniausiai vyrauja vadinamieji „raudonieji“ kaip priešininkas, o „mėlynieji“ kaip mūsų veikiančioji kariuomenė, kuri dažniausiai po sunkių ir atkaklių kautynių laimi.

Karo veiksmai bei pratimai kasmet karo vadovybės suskirstomi į du laikotarpius. Kiekviena laikotarpyje prieš baigiantis laikui, kai prieinama prie veiksmų didesniuose junginiuose, įvyksta smarkios dvipusės kautynės, kurios tęsiasi, dažniausiai dvi-trys dienas, su mažom veiksmų pertraukom naktimis, bet apsauga ir sužinojimas ir naktį veikia.

Tokių, vadinamųjų baigiamųjų manevrų, bendradarbiaujant visoms ginklų rūšims, dažniausiai atvyksta pasižiūrėti ir svetimų valstybių atstovai.

Visų ginklų rūšių kariuomenės dalys, stovėdamos savo nuolatinėse vietose, mokosi pagal nustatytą ir vyriausybės patvirtintą programą, praeidamos įvairius kariškus dalykus, atlikdamos veiksmus pagal savo spe-

cialybę, kad tinkamai pasirengtų karui. Visa tai praeinama teoretiškai ir, kiek junginiai bei plotas leidžia, praktikoje, bet galutinam atlikto darbo patikrinimui ir darniam bendradarbiavimui karo metu kasmet visos kariuomenės dalys, lyg ir egzaminams, vyksta į poligoną, kur pritaikintame terene, artimose tikriems karo veiksmams sąlygose ir, bendradarbiaujant visoms ginklų rūšims, praktikoje atlieka įvairius kovos šaudymus ir taktiškus pratimus.

Nauda ir reikšmė iš to begalinė. Čia daug ko tenka išmokti, pamatyti ir susipažinti. Čia pionieriams instruktuojant, mokoma, kaip paruošti pėstininkų apkasai gulom ir klupščiom, lengviem kulkosvaidžiams apkasus. Vietoje paaikškinama, kaip trasuoti apkasai, kaip apsikasti priešininko ugnies sferoje, kaip palaipsniui toliau apkasus tobulinti, kaip juos maskuoti, kokią reikšmę turi kautynėse kastuvėlis, kirvis, dalba ir t.t. Painstruktavus pionieriams, tuojau ir vietoje duodama kiekvienam kariui progos apsikasti gulom bei klupščiom, pasirinkti apkasui vietą ir, išvaizduojant, kad esama priešininko ugnies sferoje, perstogėmis tobulinti apkasus iki pilno profilio. Vėliau visiems kariams demonstruojami įvairių tipų tankai. Čia pat vietoje paaikškinama ir tankų savybės, jų gerosios ir blogosios pusės, praktiškai parodoma, kaip tankai eina per įvairias kliūtis, atskirus augančius medžius ir t.t.

Nemaža karių gauna progos tanke pasivažinėti ir įsitikinti, kiek tankas yra pėstininkams pavojingas ir kokia jame sunki tarnyba, kaip toli jis mato ir gali šaudyti ir t.t.

Be to, būna visiems kariams ir parodomasis šaudymas:

- I. sunkiųjų kulkosvaidžių šaudymas ginantis,
- II. gyvųjų taikinių ataka lėktuvais,
- III. priešlėktuvinė apsauga sunk. kulkosvaidžiais,
- IV. artilerijos šaudymas tiesiai taikant ir
- V. artilerijos šaudymas iš uždengtos pozicijos.

Iš visų parodomųjų šaudymų kariams geriausiai patinka taikinių ataka lėktuvais, kur visi gauna įsitikinti, jog lėktuvai gana tiksliai šaudo į taikinius iš sunk. kulkosvaidžių, ir taikliai mėto bombas.

Nemažą įspūdį padaro ir artilerija savo greitu išvažiavimu į atvirą poziciją ir gana tikslu šaudymu į gyvus taikinius šrapneliais ir brizantinėmis granatomis.

Taip pat nemaža tenka pasimokyti ir iš pionierių, kurie praktiškai parodo, kaip reikia tinkamai parinkti, įrengti ir maskuoti gynimuisi poziciją bei apkasus, kaip padaryti vielų kliūtis, kaip apsisaugoti nuo tankų puolimo, kaip užminuoti lauką, kur numatomas tankų pasirodymas ir t.t.

Iš visa tai matyti, kad poligonas būtinai reikalingas, nes tik tai ten galima pasimokyti kariauti, sudarant artimas tikrom kautynėm sąlygas ir veikiant visoms ginklų rūšims drauge.

Kpt. Gogė

Iš poligono gyvenimo. Dailininko J. Mackevičiaus paveikslas

Gaižučio foto

Pirmasis aidas iš Gaižiūnų poligono

Kiekvienais metais drauge su pirmaisiais pavasario saulės spinduliais ir žaliuojančia gamta atgyja ir Gaižiūnų poligone naujas, pavasariškas gyvenimas. Atvykusios gegužės mėn. pradžioje pirmosios poligono „kregždės“ dažniausiai — kulkosvaidininkai prikelia iš žiemos miego visus poligono gyventojus.

Kiekvienas, naujai atvykęs poligonan karys, greit užmiršta visus savo nuolatinės stovyklos malonumus bei džiaugsmus ir pasiduoda bendram poligono darbo bei gyvenimo impulsui.

Geriausia kiekvienam kariui mokykla — poligonas. Čia, poligone, jau tenka, kaip ir tikrose karo meto aplinkybėse, ne tik gyventi, bet ir susidurti su įvairiausiomis oro bei gyvenimo sąlygomis: dažnai sulyja, šalti vėjai veidus „glamonėja“, ar karšti saulės spinduliai „pakepina“. Kartais vykdant taktiskus uždavinius, tenka daug prakaito išlieti.

Jei mokymo metu neliesime prakaito, tai kautynių metu teks be reikalo išlieti daug kraujo (Kariuomenės vado žodžiai, pasakyti kariūnams, taktikos pratimo nagrinėjimo metu).

Be to, čia, poligone, kiekviename žingsnyje tenka teoretines žinias praktikoje pritaikyti. Ginamosios, puolamosios, stabdomosios ir kt. rūšių kautynės, kaip matome, reikalauja iš kiekvieno kario ne tik tam tikro krūvio teoretinių žinių, sugebėjimo, patyrimo, bet tenka turėti savyje ir tam tikrą kiekį fizinių bei moralinių jėgų, nes šiais laikais ne mūrai, bet tik gerai išmokyti, parengti, drąsūs ir pasiryžę ginti savąjį kraštą kariai tvirtoves sudaro.

Todėl ir stengiamasi, kad kiekvienas karys, pradėdamas eilinius ir baigiant generolais, kiek leidžia sąlygos, išbūtų tam tikrą laiką poligone, atliktų nustatytų taktiškų pratimų eilę, susipažintų su kitų ginklų rūšimis ir t. t.

Įvairus ir įdomus poligono karių gyvenimas, bet dar įdomesnis supančių poligono stovyklą apylinkių vaizdas: čia pat — rytuose — poligono sienas Neris savo vandenimis plauna, toluoj — horizonte, kur dangus vienon tiesiojon su žeme susilieja, matomos didžiausios kalvos, apaugusios spygliuotų medžių miškais, išraižytos upokšnių ir upelių. Šiaurėj ir vakaruose — didžiausi miškų masyvai, su spindžiais ir didžiausiais kirtimais, kur atliekami visi taktiški ir šaudymo pratimai.

Čia surandame mūsų dainose išgarbintą ir patrankų granatų skeveldromis bei sunk. kulkosvaidžių kulkomis papuoštą Šilosėdų aukštumą, 5-kių kelių kryžkelę ir t.t. Na, o kur dar Tartokas, Gegužinė, Vanagiškės, Padaigiai ir kt. vietos, kur mūsų tiek kentėta ir mylėta... Čia pat, pietų - rytų kryptimi, garsusis Ruklos dvaras, su simpatiška Rožele ir išdidžiais karo policijos žandarais.

Anksti, saulei tekant, prasideda poligono gyvenimas. Skardūs trimitų garsai prižadina iš saldaus miego poligono gyventojus. Nenorėtų lįsti iš šilto „patalo“, bet griežti kuopų (barakų) budėtojų balsai išverčia iš patalo ir patį didžiausią miegalį. Greitai rengiamės, plauname Neries srauniu vandenėliu veidą ir, atgavę naujų jėgų bei energijos, vėl imamės naujo darbo.

St. Danilevičius

Lietuvos kelias

Svarbesniosios mintys iš užsienių reikalų ministerio Lozoraičio kalbos, pasakytos Karininkų Ramovėj š. m. gegužės 31 d.

1. SAUGUMO REIKALAI IR UŽSIENIŲ POLITIKA

Kariai nėra politikai ir neturi tokie būti, tačiau visada turi domėtis politika ir visais tais reikalais, kurie glaudžiai sieja Lietuvos gyvenimą su užsieniais, o ypatingai su kaimynais. Tą mintį savo kalboje patvirtino ir užs. reik. ministeris. Tarp kita ko jis pasakė:

„Saugumo, kariuomenės dalykai glaudžiai rišasi su užsienių politika, kurios uždavinys yra sudaryti palankias aplinkybes krašto interesams ginti, kitaip saktant, rūpintis politiniu saugumu. Tokiu būdu ši sritis daugiau kaip kokia kita yra reikalinga artimo kontakto su krašto apsaugos sritimi.

Todėl man ypatingai malonu kalbėti užsienių politikos klausimais prieš Jūsų auditoriją, tą auditoriją, kurios kiekvienas dalyvis ne tik iš profesijos, bet ir iš pašaukimo dirba kilniausią piliečių darbą, būtent, rengiasi pats ir rengia kitus, reikalui esant, ginti mūsų neliečiamybę bei nepriklausomybę“.

Šit kodėl tas pranešimas įvyko Karininkų Ramovėje ir kodėl karininkai, gausiai susirinkę, parodė tokį didelį savo susidomėjimą. Pranešime dalyvavo ministrai ir aukštoji karo vadovybė.

Savo kalbos pradžioje užsienių reikalų ministeris priminė neseniai įvykusios gegužės 26 dienos-šventės prasmę ir svarbumą. Tą dieną švęsdami, — jis pasakė, — dar kartą kiekvienas sau ir kits kitam parodėm, kad tautos ir krašto saugumo reikalai yra ne kurio nors vieno sluogsnio, ne kurios nors vienos vadybos, bet visos valstybės ir tautos pirmasis, pagrindinis rūpestis.

Ta pat proga ponas ministeris atkreipė dėmesio į labai reikšmingus Respublikos Prezidento žodžius, kad „**kiekvieno mūsų tautiečio pareiga yra budėti tėvynės sargyboje ir jokių aukų jai nesigailėti**“.

Nuo šitos pareigos atlikimo, — paaikškino ministeris, — pareina tautos dvasinė bei materialinė gerovė. Tinkamas saugumo dalykų sutvarkymas sudaro sąlygas, būtinas ramiam kūrybiniam darbui. Antra vertus, plačiausių visuomenės sluogsnių organizuotas dalyvavimas saugumo patikrinimo darbe turi — įkvėpti mums visiems pasitikėjimą savimi ir sudaryti mūsų kariuomenei, stovinčiai Lietuvos sargyboje, reikalingą jos sunkiam ir garbingam darbui aplinkumą; būtent, tokią aplinkumą, kurioje ji jaustųsi esanti apsupta visuotinio dėmesio ir meilės ir turinti širdingos paramos.

Mes galime džiaugtis, — pabrėžė p. ministeris — kad turime visas šitas sąlygas.

2. TAUTŲ SAJUNGOS REIKŠMĖ

Toliau užs. reik. ministeris nurodė į tas priemones, kurių šiandien moderninė tarptautinė bendruomenė per ilgų amžių pastangas yra pasiekusi saugumui, ramesniam ir teisingam savitarpimui sugyvenimui patikrinti. Tai yra Tautų Sąjunga su jos organais, kurių svarbiausi — tos Sąjungos Taryba ir Nuolatinis Tarptautinis Teisingumo Teismas.

Vertindamas šią aukščiausią tautų ir valstybių santykiuose įstaigą, ponas ministeris pasakė:

Tautų Sąjunga radikališkai pakeitė tarptautinę atmosferą, pagerindama ją psichologiniu atžvilgiu ir sudarydama tam tikrą garantijų, kad nė viena valstybė arbitraliai, be teisėto pagrindo neprimestų kitai, kad ir silpnesnei, valstybei savo valios versdama ją nusilenkti jėgai.

Tiesa, — kalbėjo toliau, — yra nepasisekimo momentų, yra tendencijos, nesuderinamos su Tautų Sąjungos paktu. Bet visa tai pasireiškia ten, kur siekiama ne teisingumo ar teisės, bet savo egoistinių, ne visados iš karto numatomų interesų patenkinimo dažniausiai tokia kryptimi, kurioje nesitikima sutikti pakankamos pajėgos panašiai politinei ar fizinei agresijai atremti. Bet tai yra atskiros, izoliuotos tendencijos. Kitos, daug gausesnės, tendencijos ižiūri Tautų Sąjungos principuose tobulesnę ir teisingesnę kelią tarptautinės bendruomenės santykiams organizuoti.

Mūsų kraštas, — pabrėžė p. ministeris — buvo ir pasilieka ištikimas pastoviosioms tendencijoms, kad ir gerai nusimanydamas, jog jos turi būti sustiprintos visos tautos vieningo pasiryžimo ginti savo teises iki paskutiniosios.

Tolesnėj savo kalboje konstatavo, kad paskiausiai iš Tautų Sąjungos išstojo du svarūs jos nariai: Japonija ir Vokietija. Mums, be abejo, ypač rūpi Vokietijos išstojimas. Vokietija yra didelis mūsų kaimynas, su kuriuo norėtumėm turėti draugingus, Tautų Sąjungos principais bei metodais pagrįstus, pastovius kaimyninius santykius.

Nors tų dviejų valstybių išstojimas neigiamai paveikė Tautų Sąjungą, tačiau matome padidėjusią paramą, teikiamą tai tarptautinei institucijai kitų valstybių, ypač tokių didžiųjų Europos galybių, būtent, Anglijos, Italijos, Prancūzijos.

Labai svarbiais Tautų Sąjungos režimo sukonsolidavimo faktoriais tenka laikyti Sovietų Sąjungos išstojimą ir jos jau sudarytas su Čekoslovakija, Prancūzija sutartis.

Kulkosvaidininkai traukia į poligoną.

Pajaujo foto

Todėl taikos balansas atrodo žymiai suaktyvėjęs, ypač, kad kalbamos sutartys jas sudariusių valstybių yra laikomos Rytų Europos kolektyvinių saugumo garantijų projektuojamos sistemos dalimi. Tai sistemai yra numatyti trys principai: nepuolimas, nepadėjimas užpuolikai, konsultacija užpuolimo atveju.

3. BALTIJOS SANTARVĖ IR VOKIETIJOS NUSISTATYMAS

Pabaltijo valstybės — Lietuva, Estija ir Latvija, — sudarydamos savitarpio Baltijos santarvės sutartį, irgi yra padariusios, ką galėjo Tautų Sąjungos veiklai paremti regionaline tvarka. Pirmoji reguliarinė tos Santarvės konferencija Taline patvirtino Santarvės ištikimybę Tautų Sąjungai ir nusprendė suaktyvinti savo dalyvavimą tos Sąjungos ir jos organų veikloje. Antroji konferencija, šiemet buvusi Kaune, dar daugiau padarė, nutardama svarstyti galimumą precizuoti ir praplėsti bendradarbiavimo Tautų Sąjungoje metodus, o taip teikti vieni kitiems savitarpio politinę ir diplomatinę pagelbą.

Tos pačios Kauno konferencijos yra nutarta, kad Baltijos Santarvė ypačiai laikysis solidariai dėl saugumo organizacijos projektų. Tuo būdu trys Baltijos valstybės pasisakė neprūmsiančios kurios vienos iš jų išskyrimo iš eventualinės saugumo sistemos.

Šis nutarimas įgyja ypatingos reikšmės šiuo metu, kai jau viešai ir oficiališkai pasireiškė iš Vokietijos pusės nusistatymas išskirti kaip tik Lietuvą iš tos saugumo sistemos, kurią ji projektuoja.

Čia ponas ministeris pareiškė: Turėdami galvoje Europos taikos organizavimo ir pasitikėjimo atstatymo reikšmę, galime apgailestauti dėl tokio nusistatymo, juo labiau, kad jis yra paremtas tikros dalykų padėties neatitinkančiais motyvais. Antra vertus, jis negali pasiekti tikslo izoliuoti Lietuvą, nes, atrodo, šiuo metu jau visuotinai priimta, kad taika yra nedaloma visuma, kad ginkluotų konfliktų lokalizuoti neįmanoma, todėl, kad, pirma, Europos politinė sistema yra tokia, kad jos visos grandys kita kitą laiko. Antra, Lietuva yra Tautų Sąjungos narys ir kaip toks ji turi ir turės teisės naudotis tos Sąjungos pakto garantijomis.

Lietuva nepageidauja nieko kita, kaip tik gerų ir draugingų santykių su visais savo kaimynais, jų skaičiuje ypačiai su Vokietija. Geriems santykiams su Vokietija palaikyti Lietuva yra padariusi daug pastangų ir jei šios dienos apgailėtini rezultatai rodo tas pastangas bent šiuo tarpu nepasiekusias tikslo, tai čia ne Lietuvos kaltė, — pažymėjo ponas ministeris.

4. LIETUVA IR KLAIPĖDOS VOKIEČIAI

Dėl motyvų ir dėl tų priekaištų, reiškiamų be įrodymų, kuriais stengiamasi pateisinti Vokietijos atsakymą sudaryti nepuolimo sutartį su Lietuva, ponas ministeris taip pasakė:

Lietuva yra Tautų Sąjungos narys ir laiko savo pareigą bei garbę griežtai pildyti išplaukiančias iš šitos jos padėties prievoles. Nei Tautų Sąjunga, nei jokia kita autoritetinga tarptautinė įstaiga, nėra dariusi mums priekaištų ir nėra turėjusi pagrindo priekaištams, kad Lietuva būtų pažeidusi „primityviausius žmonių sugyvenimo įstatymus“. Tokių priekaištų visiškai nėra.

Jeigu, kalbant apie Lietuvos vokiečius, turima galvoje vokiečiai, gyveną Klaipėdos krašte, tai tenka pastebėti, kad statistika, kuria operuojama, reikalinga pataisų. Pagal pačios Vokietijos 1905 m. statistiką vokiečiai sudarė Klaipėdos krašte 68.601 gyventoją, arba 48%, o pagal 1925 m. statistiką jų būta 62.112, arba 45,5%. Taigi ne 140.000 vokiečių gyvena šiaurinė ir gali laisvai konservuoti savo vokiškumą šiaurės Lietuvos—Vokietijos sienos, nustatytos laisvu abiejų valstybių susitarimu 1928 m. sausio 29 d.

Tų vokiečių ir Klaipėdos krašto lietuvių teisės yra garantuotos Respublikos įstatymais, taip pat mūsų tarptautiniais pasižadėjimais, būtent, Klaipėdos konvencija. Mes buvom ir esam pasiryžę atsakyti už savo veiksmus, kurie liečia mūsų tarptautines prievoles tose tarptautinėse instancijose, kurios yra sutarčių tam reikalui numatytos, ir kiekviena tokia įstaiga turi galimumo svarstyti mūsų elgesį.

Kiekvienas geros valios vokietis Klaipėdos krašte žino, kad niekas nekliudo jam naudotis statuto nustatytomis teisėmis. Bet lygiu būdu kiekvienas vokietis, lygiai kaip ir bet kuris Lietuvos pilietis, turi žinoti, jog priklausymas kurios nors tautybės nesuteikia imuniteto nusikalstamiems darbams ar pasikėsinimams vykdyti svetimus uždavinius, nukreiptus prieš Lietuvos valstybę ir tautą pačios Lietuvos Respublikos teritorijoje.

Mes nekvojame su vokietybe. Mes kovojame su priešvalstybiniu darbu, vis tiek kieno jis yra varomas. Mes darome tai teismo keliu, kuris teikia visas viešumo, teisėtumo ir teisingumo garantijas.

Jeigu Vokietija tariasi turinti priekaištų Lietuvai, ta, deja, jos elgesys mūsų atžvilgiu neparodė, kad ji būtų pasiryžusi taip, kaip mes, naudotis objektyviais ir teisėtais keliais nuomonių skirtumams išaiškinti.

5. VOKIETIJOS ELGESYS MŪSŲ ATŽVILGIU

Koks gi yra Vokietijos elgesys? — klausia užs. reik. ministeris ir čia pat atsako: — Nuo pat to laiko, kai pagal Paryžiaus konvenciją Klaipėdos kraštas tapo priskirtas prie Lietuvos, Vokietija metodingai ir kiekviena žingsnyje rodė savo ypatingą susidomėjimą Klaipėdos krašto reikalais. Aš kalbu apie ypatingą susidomėjimą todėl, kad šis susidomėjimas dažnai išėjo už sutarčių ar leistinų tarptautinėj praktikoj kultūrinių ryšių ribų ir turėjo tam tikrą specifinį atspalvį bei tendenciją, kurie negali būti naudingi abiejų kaimyninių valstybių santykiams plėsti nuoširdumo ir draugingumo dvasia. Ši tendencija ėjo raudonu siūlu tiek didesnės, tiek mažesnės svarbos klausimuose ir kiekvienoje mūsų santykių srityje.

Aš nekalbėsiu apie senesnių laikų įvykius, kurie yra žinomi. Aš noriu tačiau atkreipti dėmesio į tą padėtį, kuri susidarė atstačius Šreiberio direktoriją. Jau ištisi metai kaip mes esame eksponuoti Vokietijos spaudimui. Visos priemonės, kurių turi galinga didžioji valstybė — ekonominės, politinės ar moralinės presijos srityje — yra vartojamos prieš mus. Mūsų įvežimas į Vokietiją yra suvestas ligi minimumo, prekių ir net žmonių tranzitas trukdomas, prekybos sutartis tuo būdu pažeista, mažojo pasienio susisiekimo sutartis praktiškai panaikinta, visas propagandos aparata-

tas — radio, spauda, filma — sėja neapykantą Lietuvai, šmeižia ir užgauna mus, stengiasi apšaukti nelegaliu kiekviena, kad ir mažiausios svarbos ir neabejotino legalumo, Lietuvos žingsnį Klaipėdos krašte.

Lietuvos teismo sprendimas iššaukė negirdėtą dar ligšiol propagandos ir demonstracijų prieš Lietuvą bangą; nepraleidžiama jokia proga paveikti klaipėdiečių nusistatymą mums nenaudinga prasme. Šitą katalogą būtų galima dar ilgai tęsti, bet ir to, kas pasakyta, pakanka, kad galėtumėm paklausti, kas belieka šitokiomis aplinkybėmis iš dviejų valstybių santykių ir ar belieka dar priemonių geram dviejų valstybių gyvenimui sutrukdyti ir savo valiai primesti, kurių Vokietija nebūtų pavartojusį prieš Lietuvą.

Tačiau, — pareiškė ponas ministeris, — mes esame girdėję iš anapus Lietuvos—Vokietijos sienos ir tokių minčių, kurios gali būti vis dėlto labai naudingos Lietuvos—Vokietijos santykiams, jei būtų dedamos tų santykių pagrindan. Štai tos mintys:

1. Nationalsocialistinė Vokietija iš principo yra už taiką ir jos palaikymą; 2. Vokietija laikysis sutarčių; 3. Vokietija pripažįsta nesikišimo principą į kitų valstybių vidaus reikalus; 4. Vokietija pripažįsta lygias teises visoms valstybėms tarptautinėje bendruomenėje; 5. Vokietija pripažįsta reikalą imtis tinkamų priemonių užkirsti kelią tautų viešosios nuomonės nuodijimui žodžiu, per spaudą, filmą, teatrą. Šitose mintyse randame kaip tik tuos savaimę suprantamus ir būtinus tarptautiniam gyvenimui elementus, kurių taip labai reikalingi Lietuvos—Vokietijos santykiai, jei norima suteikti jiems draugingų kaimyninių santykių charakterį.

Susiartinimo dienos vaizdeliai

(Iš kęstutininko dienoraščio)

Pagaliau, išaušo ir toji diena. Graži, pavasariška, karšta, kaip saulė. Mes, kareiviai, daug tikimės iš tokios dienos. — Pamatysim daug — pasikalbėsime. Visuomenei parodysim, ką mes turim, ką mes galim...

Na, ir užvirto norinčių susiartinti su kariuomene. Kiek jų ten buvo! Ir senų, ir jaunų, ir mergelių laukty. Jie atėjo su vėliavom, su daina. Mes pasitikom gražiai išsirikiavę. Tuoj nuaidėjo trimitai, sugrojo maršai, pasisveikinimo žodžiai nuskambėjo.

Visuomenė kareivinėse. Jie grūdosi į kareivines panašiai, kaip ir mes grįžę iš užsiėmimų. Nustebo jie pamatę baltas kazematų sienas, skambius šūkius perskaitę. Moters čiupinėjo pagalvėles, badė pirštais čiuzinius ir stebėjosi, kad lovos taip gražiai paklotos. Jos išėjo ir vis nenorėjo tikėti, kad kareiviai moka taip puikiai lovas pataisyti.

— Kaip viena! — kalbėjo žmonės, matydami tvarkingai sukabintas milines, kepures ir išlygiuotas lovas.

— Ar kasdien taip pas jus? — jie klausinėjo. Mat, netikėjo, kad pas mus taip yra kasdien.

Jie lyg labai ištroškę, spaudėsi prie statinėlių ir gėrė, ragavo mūs kavos. Vieni gyrė, kiti peikė. Taip ir ėjo visuomenė marga ir spalvota per mūs kazematus, skaitė pavardes prie lovų ir šūkius sienose. Lietė atsargiai šautuvus ir nesuprato stovinčio piramidės „Brno“. Daug žmonių tą dieną praėjo. Buvo ir uniformuotų, ir ne. Ne tik lietuviai ėjo, bet ir žydų

6. LIETUVOS TAIKINGUMAS IR GARBINGUMAS

Baigdamas savo ilgą pranešimą, užs. reik. ministeris pažymėjo: — Lietuva nieko taip netrokšta, kaip taikingo, garbingo ir teisingumo dėsniais paremto gyvenimo su visais savo kaimynais. Tai sakydamas, aš galvoju taip pat apie Lenkiją, kuri neseniai apsidengė gedulu, nustodama a. a. maršalo Pilsudskio asmenyje savo didžiojo kūrėjo ir vado. Šito gedulo akivaizdoje mes, neužmiršdami tų skaudžių įvykių, kurių padariniai vis dar laukia teisingo išsprendimo, vadovaujamės tais pat žmoniškumo jausmais, kurie tokiais atvejais tiek pat taikomi tautų, kiek atskirų asmenų santykiuose. Šia proga galiu patvirtinti, kad nuomonė, kurią pareiškiau Tautininkų Sąjungos suvažiavime sausio 5 d. dėl skiriančio Lietuvą ir Lenkiją ginčo sprendimo metodų ieškojimo, nėra pasikeitusi, todėl laikau reikalinga tęsti tyrinėjimus šia kryptimi.

Akivaizdoje tam tikrų pastangų paneigti mūsų gerą valią, aš laikau reikalinga pareikšti, kad lietuvių tauta yra rami dėl savo garbės. Tas ramumas pareina nuo to, kad negarbinga veikla yra svetima mūsų tautos prigimčiai, o antra, garbės sritis yra tokia, kurioje kenos materialinė persvara yra bejėgė.

Pabaigoje ponas ministeris pareiškė: — Aš džiaugiuosi galėdamas kalbėti į Jus, ponai karininkai, kurie, atstovaudami mūsų kariuomenę, ilgą amžių garbingų tradicijų nešiotoją, sudarote tą visuomenės dalį, kuri su ginklu rankoje ir karšta tėvynės meile širdyje stovi tautos sargyboje, tos senos, gyvos, augančios tautos, kurios vieningumui, stiprumui ir garbei turi būti skiriami visi mūsų veiksmai, mintys ir jausmai.

barzdotų netrūko. Ir visi jie išėjo linksmi. Jie šypsojosi patenkinti, pamatę, kaip mes gyvenam.

Tada jie nusiskubino į virtuvę pamatyt, kaip ten atrodo. Ir čia visuomenė nenusivylė. Gavo užkasti kareiviškos košės ir sriubos pasrėbti. Tik moters nesuprato, kaip tokį didelį katilą galima užvirinti ir kada tiek bulvių priskutama.

Pagaliau, visuomenė rankomis smagiai plojo, kai pamatė kareivišką sportą. Net šiurpuliai kratė jautresnius visuomenės atstovus, pamačius kareivius „mirties kilpą“ beneriant ar aukštą šuolį nuo „tramplinos“ išlėkus. O kai pamatė mūsų puolimą, šautuvus griaunant išgirdo, kai išvydo kulkosvaidžius liepsnas bespiaudant ir sprogstančias granatas, tada tik suprato, kad kareivių amatas yra ne lovos gražiai pakloti, ne gardžią košę virti ar kavą sriubčioti, bet visai kitas.

Dar jie pamatė gyvas ryšių priemones — šunis su pranešimais bėgančius, šliaužiančius prie žemės prigulus ar aukštą tvorą peršokančius. Jie plojo ir tiems išdykėliams, bet jie tik uodegas vizgino. Ir dar kai ką matė visuomenė pas mus.

Bet skirstėsi, pagaliau, mieloji visuomenė, daug pamačiusi, daug supratusi. Ji išėjo sau pro vartus mūsų palydėta, koše pavaišinta ir šilto lietaus išmazgota. Išsiskirstė patenkinti, nustebę, pamatę ne tik gražų rajoną su žydinčiais darželiais pakraščiuose, bet ir daug daug, ko visai nesitikėjo. **A. Ralys**

Naujųjų karo invalidų namų pašventinimas

Gražioj Kauno miesto vietoje (Duonelaičio gatvėj, prieš Vytauto Didžiojo muziejaus aikštę, greta Žemės Banko rūmų) neseniai išdygo gražūs, dideli, keturių augštų, aštuonių butų karo invalidų namai.

Naujieji karo invalidų namai

Smečchausko foto

Gegužės 31 d. tie namai buvo pašventinti. Nors namuose jau gyvenama ir visi butai išnuomuoti, tačiau pagal sutartį birželio 1 d. baigiamas visas statybos ir įrengimo darbas.

Namų šventinimo proga apsilankė kariuomenės štabo viršininkas, kariuomenės tiekimų viršininkas, Kauno įgulos viršininkas, kariuomenės intendantas, karo invalidų komiteto nariai ir kiti svečiai. Šia proga apie karo invalidų šelpimo komiteto darbus ir naujojo namo statybą paaškino komiteto pirmininkas gen. Nagevičius ir komiteto išdininkas bei naujojo namo projekto autorius inž. plk. Acus-Acukas, o naująjį namą pašventino komiteto narys karo ligoninės kapelionas kan. Sabaliauskas.

Komitetas, besirūpindamas karo invalidais, kad būtų jiems pastogė ir iš ko gyventi, vadīnasi, kad galintieji dirbti išmoktų kurio amato, 1922 m. nupirko Duonelaičio g. žemės sklypą su namukais. Tais pačiais metais buvo įsteigtos pirmosios karo invalidų dirbtuvės, rūbų, kepurų ir batų siuvyklos, o 1923 m. ir graverių dirbtuvė.

Karo invalidų įmonės ligi 1926 m. vertėsi su pelnu. Iš viso per tą laiką turėta uždarbio ligi 325.000 lt.

Bet tai nebuvo grynas pelnas: iš to teko padengti dirbtuvių įrengimo, plėtimo ir gamybos išlaidos. Vėliau dalykai kiek pablogėję, net į skolas įklimpta. Tačiau 1927 m. komiteto pasikviestas sumanus dirbtuvių vedėjas ats. plk. Zubrys ne tik padėjo iš skolų išbristi, bet dargi sugebėjo pelno surasti. Ligi 1932 m. jau turėta arti 100.000 lt. gryno pelno.

Turint tokį kapitalą, buvo susirūpinta tinkamų dirbtuvėms namų statyba. 1932 m. savajam sklype (užpakaly) buvo pastatyta 3-jų augštų mūriniai namai. Juose sutilpo ne tik dirbtuvės, bet dar raštinė, bendrabutis ir jauki karo invalidų ramovė — skaitykla. Namai kaštavo 102.000 lt.

1933 m. vėl gauta iš įmonių pelno arti 60.000 lt. Buvo numatoma, kad maždaug tiek pelno bus gaunama ir toliau. Todėl buvo susirūpinta gyvenamųjų eksploatacinių namų statyba iš gatvės. 1934 m. gauta pelno arti 90.000 lt. Tuo būdu jau susidarė arti 150.000 lt. Namai pagal projektą turėjo kaštuoti arti 200.000 lt. (visiškai įrengus gal kaštuos arti 210.000—215.000 lt.). Buvo gauta paskolos iš Lietuvos Banko 50.000 lt. Šią paskolą manoma lengvai padengti. Namas per metus gryno pelno turėtų duoti arti 10.000 lt.

Dar vienas didelis komiteto rūpestis — pastatyti bendrabutį tiems karo invalidams, kurie aptarnauja karo muziejų. Šis namas, kuriame būtų nedideli 8 butukai, numatoma statyti tam pačiam sklype, kieme. Pradžia jam kaip ir esanti. Mat, iš sugriauto senojo muziejaus likosi vertingos statybai medžiagos. Prie to visa namui reikėtų pridėti dar arti 40.000 lt.

Pabaigoje gen. Nagevičius širdingai dėkojo krašto apsaugos ministeriui už paramą, naujojo namo autoriui inž. plk. Acus-Acukui, karo butų skyriaus inžinieriui Kriščiukaičiui už patarimus ir karo butų skyriui už visokią pagelbą ir rūpestingumą.

Lietuvių verslininkų dovana XII rinktinės ginklų fondui

Lietuvių verslininkų sąjungos Panevėžio skyrius gegužės 16 d., visuotinio susirinkimo nutarimu, paaukojo XII rinktinės ginklų fondui 200 litų.

Minimą sumą lietuviai - verslininkai surinko iš savo narių minėtame susirinkime ir sudarė iš pajamų už mėlynuosius ženklus, išplatintus Panevėžy iki 1935 m. gegužės 1 d.

Minėtas nutarimas ir mūsų verslininkų auka rodo, kad jie gerai supranta bendrus tėvynės reikalus ir jų siekių kilnumą.

Ši verslininkų auka sveikintina ir linkėtina, kad ir visos kitos mūsų organizacijos taip pat suprastų bendrus valstybės saugumo reikalus ir remtų juos.

*Jaunuoli, jei „Kario“ pasikviest nebijosi,
Kariuomenėn patekęs jau daug ką žinosi.*

J. Najulis

Naikintuvai

(Žiūr. Kario 22 nr.)

Tuojau po didžiojo karo valstybės norėjo atsikvėpti nuo karo vargų, todėl, kaip kitų paskirčių, taip ir naikintuvų duomens mažai tesiskyrė nuo karo

meto statytų lėktuvų duomenų. Po trumpo poilsio naujai konstruojamų naikintuvų duomenis gerėjo taip:

	1921	1925	1929	1931	1932
Greitis (km. per val.):	200—220	240	265	300	300—400
Variklių galingumas (a. j.):	220—300	300—400	400—600	600—700	700—800
Kilimas ligi 5000 m (minutėmis).....	20	15	12—15	10—12	7—10
Aukštumos lubos (metr.)	5000—6000	8000	9000	10000	12000
Išsilaikymas ore (valand.)	3	3	2	2—1,5	2—1,5

Naikintuvų tobulinime pirmauja Prancūzija. Štai kelios geriau nusisekusios konstrukcijos:

Nieuport 62/2 C I variklis 500 a. j. greitis 248 km, 5000 m kyla 10 m. 43 sek.

Nieuport 12/2 C I variklis 690 a. j. greitis 360 km, 5000 m kyla 6 m. 30 sek.

Morane S 22/5 C I variklis 500 a. j. greitis 333 km, 5000 m kyla 10 m.

Hanriot 110 C I variklis 600 a. j. greitis 355 km, 5000 m kyla 8 min.

Bleriot Spad 51 C I variklis 500 a. j. greitis 370 km, 5000 m kyla 5 min. 57 sek.

Mureaux 170 C I variklis 500 a. j. greitis 380 km, 5000 m kyla 6 min. 15 sek.

Dewoitine 500 C I variklis 500 a. j. greitis 403 km, 5000 m kyla 5 min. 27 sek.

De woitine 503 C I variklis 800 a. j. greitis 430.

Paskui seka Anglija su šiais naikintuvais:

Hawker Fury — variklis 525 a. j., greitis 350 km, 3000 m kyla 4 m. 15 sek.

Hawker Speed Fury variklis 600 a. j., greitis 415 km, 3000 m kyla 3 m. 54 sek.

Gloster Ganutlet variklis 600 a. j., greitis 370 km, 4500 m kyla 6 m. 25 sek.

Bristol Bulldog variklis 550 a. j., greitis 340 km, 6100 m kyla 13 m. 30 sek.

Toliau Italija, pasiekusi gana aukštų duomenų, nors ir nepasižymėjusi konstrukcijų skaičiumi. Geresni šie vienviečiai naikintuvai:

Breda 27 — variklis 505 a. j., greitis 400 km, 5000 m, kyla 7 m. 30 sek.

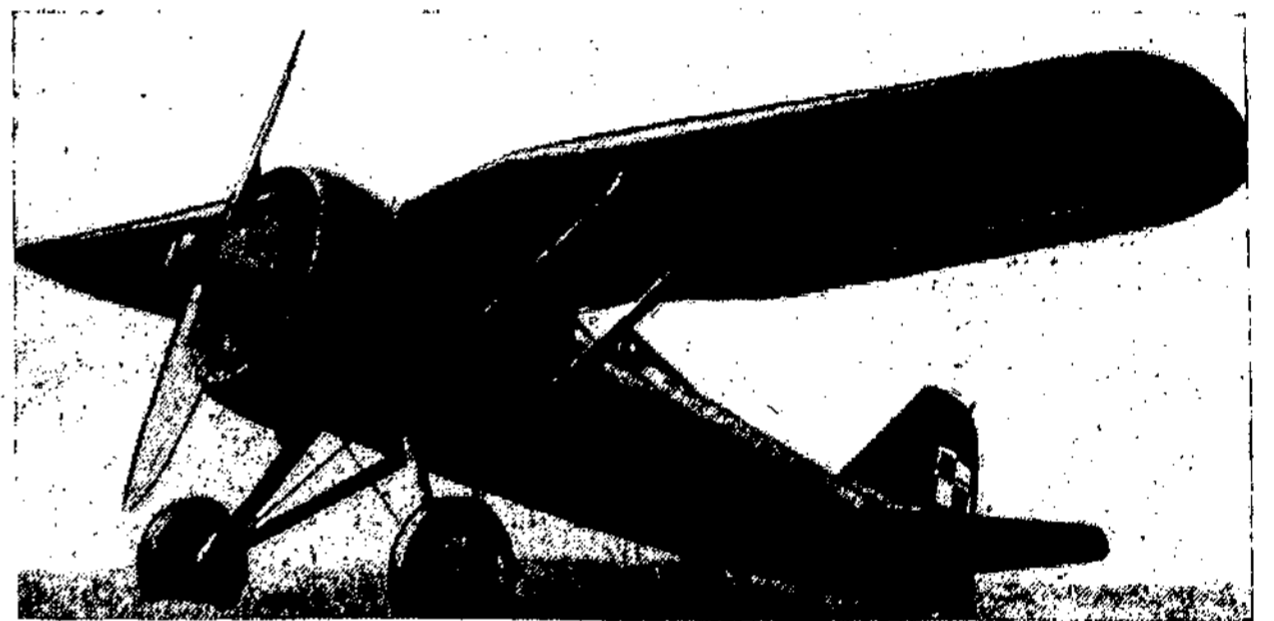
Caproni 114 — variklis 505 a. j., greitis 360 km, 4000 m, kyla 5 m. 10 sek.

Fiat CR 30 — variklis 600 a. j., greitis 380 km, 4000 m, kyla 6 m. 40 sek.

Iš mažesniųjų valstybių pažymėtina Olandija, vienintele savo konstrukcija Fokeriu, kurį per karą ir vokiečiai buvo nupirkę, bet jau šio duomens daug geresni.

Foker D 17 — variklis 500 a. j., greitis 375 km, 3000 m kyla 3 m. 02 sek.

Po didžiojo karo susikūrusių valstybių tarpe geriausius savo konstrukcijos naikintuvus turi Lenki-

Lenkų naikintuvas P. Z. L. P. 24

ja, kurių vienas susilygina net su prancūzų. Štai jų duomenys:

P. Z. L. P. 11 — variklis 525 a. j., greitis 333 km, 4000 m, kyla 5 m. 12 sek.

P. Z. L. P. 24 — variklis 800 a. j., greitis 403 km, 5000 m kyla 6 min. 55 sek.

Visų valstybių naikintuvai ginkluoti dviem ar keturiais kulkosvaidžiais, o kitų valstybių ir patrankėle. Patrankėlė taip įtaisyta, kad šaudo per tam reikalui didžiajam variklio velene išgręžtą skylę. Šio tipo variklių jau buvo 1917 m. sukonstravusi variklių statybos firma „Hispano Suiza“, ir pirmas šį variklį su patrankėle ant savo lėktuvo išbandė prancūzų lakūnas Guynemer. Variklis buvo 220 a. j., patrankėlė 37 mm kalibro, kuri tegalėjo išleisti tik vieną šūvį. Dabartinis panašios konstrukcijos variklis Ycrs yra 860 a. j., sveria su patrankėle 523 kg. Pati patrankėlė 20 mm kalibro, pradžios greitis 835 m per sek., o lėktuvui lekiant 1000 m per sek., per minutę išleidžia 400 šovinių, užtaisoma automatiškai po 60 šovinių. Taigi naujų patobulintų kulkosvaidžių ir šios patrankėlės išradimai padarė naikintuvą, jau ir iki to laiko buvusį galingą ginklą, dar galingesnį.

Kaip geras šautuvas gero šaulio rankose, taip ir naikintuvas gero piloto — naikintojo valdomas, sudaro didelį pavojų su juo susitikusiam ne tik žvalgy-

Olandų naikintuvas Foker D 17

bos, bombonešiui ar kitos paskirties lėktuvui, bet naikintuvui su naikintuvu. Oro kova, kaip ir žemės kautynės, remiasi staigumu ir netikėtumu. Naikintuvo kovos priemonės — manevras ir ugnis.

Naikintojas šaudydamas taiko visu lėktuvu, nes kulkosvaidžiai yra nejudomai sinchronizuoti su varikliu arba įtaisyti sparnuose ar ant sparno. Sparnuose kulkosvaidžiai nuleidinėjami suspaustu oru, kurių nuleidimo prietaisų trosai, kartu su prie variklio pritaisytų kulkosvaidžių trosais atvesti prie piloto vairolazdės, kur jis vieno piršto paspaudimu gali šaudyti iš visų arba ir iš bet kurio vieno ar dviejų kulkosvaidžių.

Turėdami galvoje naikintuvo greitį, kuris dabar siekia iki 430 km per valandą, o per sekundę 120 m, pamatysim, koks sunkus yra naikintuvo manevras, kada jis susiduria su tokiu pat priešo naikintuvu. Sudėję abiejų greičius, kada vienas kitą puola, gausim 240 m per sekundę, o tai yra greitis, kad taikymo ir šaudymo laikas teskaičiuojamas tik sekundės dalimis.

Todėl, kad pilotas — naikintojas sugebėtų tinkamai derinti ugnį ir manevrą, kad kiekvienu momentu jis žaibo greitumu susiorientuotų kaip veikti, jis atrenkamas iš geriausių pilotų tarpo, o atrenkant daugelis valstybių stato gana griežtų reikalavimų. Prancūzų karo aviacijos statutas, naikintuvų skyriuje, naikintojams stato šių reikalavimų (av. mjr. Mačiūikos vertimas):

„Vienviečio lakūnui reikia turėti visi labai gero lakūno ir labai gero kulkosvaidininko ypatumai, be to, lakūnas karininkas turi mokėti atlikti žvalgybos uždavinius. Naikintuvo lakūnas pirmiausia turi būti manevruotojas, turi būti gerai išsitreniravęs figūriems skridimams ir įvairiems oro kautynių manevrams.

Jis turi dar turėti, be to, tam tikrus augščiausio laipsnio moralinius ypatumus: drąsą, pasišventimą, drausmingumą, sąžiningumą, absoliutus savvaldumas ir didžiausias sprendimų aiškumas karščiausiu kautynių momentu, sugebėjimas susiorientuoti ir tučtuojau atlikti reikalingą manevrą nepaprastai trumpu laiku, kurį jis turės palyginti dideliais greičiais abiem kovotojam lekiant.

Visų tų ypatumų turės tik reti asmenys, kuriems tik ir turi būti pavedami vienviečiai“.

Gerų naikintojų savybių pasiekimą, atliekant taikos metu kaip galima dažniau aukštojo pilotožo, šaudymo į žemės ir oro taikinius, oro kautynių su foto kino kulkosvaidžiais ir kitų skraidymo pratimų.

Ir mums neturi būti nuostabu, kad virš savo galvų dažnai girdime staugiančius metalinius lėktuvų propelerius, matom vartant mirties kilpas ir persiverčiant visokiais būdais į visas puses. Neturi būti nuostabu, kad susispaudę, vos sparnais viens kito neliesdami, kaip gervės, rikiuotėje šmaikšto. Tai mūsų naikintojai ruošiasi karui.

Pilotas A. M.

SPAUDA IR MES

„Kari“ turi skaityti visi kaip vienas

Šiandien be galo didelę reikšmę sudaro tautos gyvenime spauda. Šiandien apie tautos kultūringumą sprendžiama iš laikraščių skaitymo. Pažvelgę į kultūringas valstybes, kaip Amerika, Anglija, Vokietija, Prancūzija ir t. t., pamatysime, kad tenai kas antras žmogus skaito dienraštį, savaitraštį ar žurnalą. Pas mūsų kaimynus latvius pamatysim, kad pas juos išeina apie tris kartus daugiau laikraščių negu pas mus, nors jų tauta yra mažesnė. Vadinas, kad šioj srity mes esam kiek apsileidę.

Laikraščių neskaitymas yra tautos žaizda, kurią mes, kariai, turime pirmieji jausti ir ją gydyti, nes mes stovime savo tautos ir valstybės sargyboje. Tad visi turime gerai žinoti, kad spauda — laikraščiai yra tautos auklėjimo ir kultūrinimo priemonė. Sakoma, kad geras laikraštis turi daugiau įtakos žmogaus gyvenimui, negu kitos kultūrinimo priemonės: mokyklos, universitetai. Žmogus, tik išmokęs skaityti, jis susipažįsta su laikraščiu, su juo susigyvena ir nesiskiria ligi savo amžiaus galo. Geras laikraštis suteikia daug žinių savo ūkio kultūrai kelti, savo asmenybei tobulinti ir kultūriniam bei valstybiniam darbui.

Tačiau, greta gerų laikraščių yra ir blogų, pilnų pagiežos ir šmeižto, partiškų, prisidengusių kilniausiais šūkiiais, ir t. t. Tokie laikraščiai gali daug kuo pakenkti mums, mūsų kultūrai ir vienybei. Tad mums tai turi ne tik rūpėti, bet ir su tuo blogumu turime kovoti. Mūsų visų bendriems reikalams reikalinga turėti sava spauda, savo laikraštis, kuris keltų mums rūpinimus dalykus, mūsų pageidavimus ir auklėtų mu-

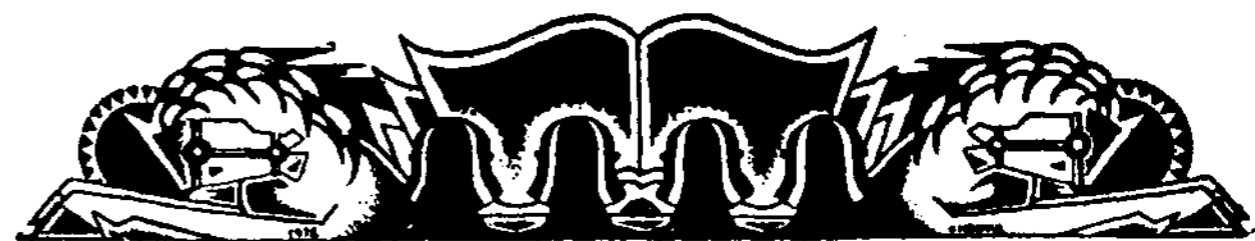
myse savo pareigų supratimą valstybės ir tautos atžvilgiu. Ar mes tokį laikraštį turime?

Aišku, kad turime. Štai prieš mane guli tik ką perskaitytas „Karys“. Jis jau 17 metai leidžiamas. Jame atsispindi mūsų atsidavimas valstybei ir apolitiškumas, o tat yra labai girtina. „Karys“ yra visų Lietuvos karių balsas, mūsų minčių reiškėjas, mokytojas. Be jo mes būtume nebyliai. Jo dirbamas darbas yra labai naudingas ir valstybės labui reikalingas, tik mokėkime visa tai tinkamai įvertinti.

Mūsų karių šeima yra didelė, o ar didelė dalis iš mūsų skaito „Kari“? Ne. O kaip būtų gražu, jei visi, kaip vienas, savo laikraštį skaitytume, kuo galėdami prie jo tobulinimo prisidėtume!

Štai gegužės pirmomis dienomis sulaukėm naujų šeimos draugų. Pasistenkim, nieko nedelsdami, jau nuosius ginklo draugus supažindinti su „Kariu“, paaiškinkim jiems „Kario“ administracijos duodamą lengvatą jį išrašyti ne tik sau, bet ir namiškiams. Be to, baigiasi pirmasis pusmetis, atnaujinkim prenumeratą; skirkim birželio mėnesio laiką „Kario“ platiniui ir stokim visi jam į talką, kad per antrąjį pusmetį jau skaitytų visi, kaip vienas: karys, broliukas bei sesutė ir kiti artimieji!

Gr. Ptr. Bukelis

Man budint nieko neatsitiko

Seni žmonės sako, kad kartą suklysti, suprasti savo klaidą ir daugiau tai nedaryti — ne nuodėmė. Tačiau, jei suklydęs paklydimo nepripažįsta ir jį kartoja — nelaimė.

Panaši nelaimė kartojasi kariuomenėje nesąžiningo pareigų atlikimo pavydalu. (Tema, tiesa, ne nauja, bet juk sakoma, kad kol geležį norima kalti, tol ji turi būti kaitinama. Tad ir mano šis nuoširdus „antausis draugams“ pateisina save, juo labiau, kad toji geležis taip ir lieka visada šalta). Amžinai tas pats nusikaltimas, tos pačios bausmės ir vėl tas pats. Dar blogiau, kad kai kurie kareiviai nelaiko tai net už blogą, bet, atvirkščiai, didžiuojasi tuo. Neretai tenka išgirsti: „Šiandien pasisekė: visą laiką poste išmiegojau, ir nesučiupo“. Keista, kažkaip, argi mes esame tokie menki žmonės, argi visa karo tarnyba yra prievarta, kada tarnaujam save apginti. Iš dalies panašų elgesį galėtų pateisinti rusų carizmo laikais, kada kareiviai nebuvo net žmonėmis laikomi. Aš pats dar gerai atsimenu, kai prieš didįjį karą Vilniaus miesto sode kabėjo lenta: „Šunis vedžioti ir žemesnio laipsnio kariams vaikščioti draudžiama“. Toks kareivių traktavimas, aišku, vertė juos neapkęsti kas kariška ir tuo pačiu leido pro pirštus žiūrėti į pareigas. Tačiau, dabar kita — tikra tėvynė, kita kariuomenė, kurios ir žmonės turi būti kitoki. Jei šiandien mes negalim paaukoti keletos nemigo valandų, tai ką bekalbėti apie tuos, kurie per nepriklausomybės karą laisvu noru pusnuogi kentėjo šaltį, drėgmę, alkį ir, pagaliau, paaukojo net savo gyvybę. Gėda mums prieš juos! Gėda nešioti ne tik kario, bet ir vyro vardą.

Tiesa, nerūpestingas pareigų atlikimas kariuomenėje nėra naujiena. Karo istorija mini labai daug pavyzdžių, kur šis nesąžiningumas turėjo net labai liūdny pasekmių, tuo tarpu kai tinkamas pareigų atlikimas nulemtų laimėjimą.

Vienas amerikietis, rusų - japonų karo korespondentas, aprašo tokį atsitikimą. Rusų pėstininkų divizija apsistojo poilsui. Pagal visas taisykles buvo paskirstytos kariuomenės dalys ir išstatytos sargybos. Tačiau, sargybiniai, būdami pavargę ir žinodami, kad priešas toli, pradėjo galvoti, kokiū būdu pailsėjus. Na ir sugalvojo! Paėmė šiaudų kūlį, apvilko jį miline, uždėjo kepurę, prie šono pastatė šautuvą, o patys užmigo. Girdi, jei ir prisiartintų japonai, tai jie vistiek šaus į šiaudinį „sargybinių“, o tuo tarpu jie pabusią ir viskas laimingai baigsis. Tačiau, išėjo kitaip. Japonai prislinko, be šūvio nuėmė „sargybinių“ ir, pagaliau, visa rusų pėstininkų divizija buvo paimta.

Atsitikimas sunkiai tikėtinas, bet jį aprašo žymus žurnalistas, kuriam yra pagrindo tikėti. Pagaliau, ar mes esame tikri, kad panašių sargybinių neatsirastų ir pas mus? Šiaip ar taip, bet šia liga sergame ir kiek galėdami turime gydytis. Svarbiausia, kad ji nesibaigia su kareiviavimu, bet pasidaro chroniška ir lydi visą gyvenimą. Žmogus, kuris pripranta vien tik prastumt laiką, pasidaro neveiklus, linkęs į nusiminimą ir amžinai nelaimingas.

Mūsų tauta reikalinga gyvo organizmo: nuolat judančio, ryžtingo ir organizaciniai tikslaus, kaip tikslus yra laikrodžio mechanizmas. Be šių ypatybių nebūsime tikrai atsparūs galimiems pavojams.

Netinkamas pareigų atlikimas, pagaliau, žemina patį žmogų. Juk kuo aukštesnis viršininkas, tuo jo pareigos atsakingesnės ir jis tuo didžiuojasi. Pas mus labai dažnai būna atvirkščiai: blogai atlikdami savo pareigas, žeminam jas ir tuo pačiu pasisakome, kad jų neverti esam. Vadovybė, duodama mums ginklą ir ypatingas teises (pavyzdžiui, sargybinių), pasitiki mumis ir tuo mes turėtumėm tik didžiuotis. Nevisada juk molio Motiejais būti! Kada tarnaujame kariuomenėje — ji yra mūsų namai, mūsų tėvas ir motina. Ir kaip brolis stengiasi atvesti į tikrąjį kelią paklydusį brolių, taip lygiai mes turime matyti kiekvieną draugo nesąžiningumą ir apie tai pranešti viršininkams. Draugiškumas yra geras dalykas, nes galime būti reikalingi kito pagalbos, bet jis negali varžyti teisės išduoti nusikaltusį draugą.

Tad į talką, vyrai! Pasiteisinimas, kad taip visose kariuomenėse yra — mums netinka. Lietuvis turi būti pavyzdys.

Aš būsiu patenkintas, jei šie dažnai kartojami žodžiai neliks balsu tyruose šaukiančiu, bet kada kiekvienos mūsų kariuomenės dalies budėtojas rytiniame raporte galės drąsiai parašyti: „Man budint nieko neatsitiko...“

Vyt. Buivydas

Visuomenės su kariuomene susiartinimo šventėje ukmergiečiai parodė nepaprastą susidomėjimą kariuomene ir jos apginklavimu *Andrikonio foto*

Arklių sportas, arklių auginimas ir krašto gynimas

(Žr. Kario Nr. 13)

Įvairių rūšių jojimo sportui vyriausia priemonė yra arklys, todėl apie jį tenka kiek plačiau išsistarti.

Jojimui, kuris mūsų sąlygose yra pati parankioji žirgų sporto rūšis, ar ji būtų grynai lenktyniška ar su kliūtimis, lygiai kaip ir važiavimo lenktynėms, tinka lengvasis arklys.

Kas gi yra tas lengvasis arklys?

Jau savo būdu toks arklys išsiskirs iš sunkiasvorio, apsnūdusio, sunkiom apžėlusiom kojom, mėsingu kaklu ir didele galva arklio. Lengvojo arklio maža, bet plačiakaktė galva, gyvos didelės akys, judrios ausys, švelnus ir retas kartis, lengva, tarytum, šilkinė uodega, sausos ir plonos, bet geležinių raumenų kojos, maža, daili kanopa mums visuomet parodys jo tinkamumą tokiam sportui, kur reikalingas arklio žvitrumas ir veržimasis pirmyn.

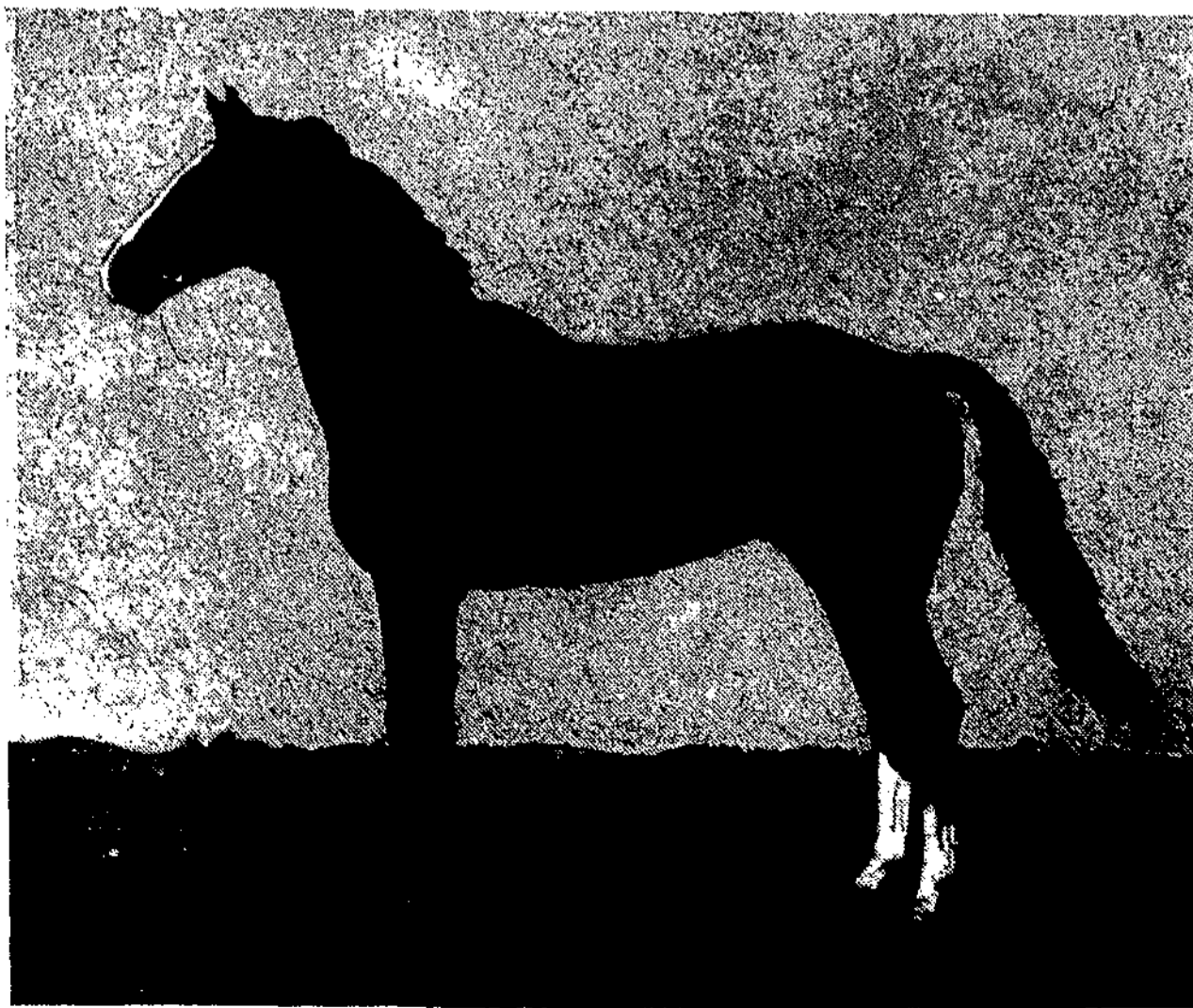
Tačiau tai dar nereikia, kad tokios rūšies arklys mūsų vidutiniam ūkiui neapsimoka auginti, arba, kad jis netinka ūkio darbams dirbti.

Juk mūsų ūkininkai nevežioja tokių ypatingai didelių krovinių, kaip kad miestų sunkieji krovinių vežikai, naudoja tam tikslui sunkaus tipo arklius.

Lengvasis arklys nė kiek neblogiau atliks ūkio darbus kaip griezdiškas, daug suėdantis ir amžinai aptingęs sunkusis arklys. Be to, pirmasis turės tą pirmenybę, kad jis puikiai tiks važiavimui ir jodinėjimui, tuo tarpu antrasis bus sunkus į riščią bepakelti.

Suprantama, kad mūsų sąlygose net būtų sunkiai ir įmanoma vidutiniame ūkyje laikyti arklių vien sportui, bet lengvasis arklys, gražiai išaugintas, tiks ir sportui ir darbui.

Antra aplinkybė, siūlantį griebtis lengvų arklių auginimo, yra gyvas reikalas prisiauginti krašte pakankamą skaičių arklių kariuomenės reikalams. Krašto Apsaugos M-ja už tinkamus arklius moka labai gerus pinigus, tik, žinoma, ji labai kruopščiai arklius atrenka. Mažiausia ydą, kuri kartais atrodo visai ne-

Anglų grynakraujis eržilas (lengvojo tipo) „Laukis“, laikomas 1-am husarų pulke

reikšminga ūkininkui, kariui, arklio pirkėjui, yra svarbia priežastimi tokio arklio nebepirkti.

Tatai kiekvienam ūkininkui arklių augintojui tenka susidaryti ir atitinkamos geram lengvojo arklio išauginimui sąlygos.

Ūkininkas, kuris nori turėti gerą lengvą arklių prieauglį, privalo pirmiausia turėti tokią kumelę, kuri savo išvaizda ir privalumais yra kuo arčiausiai prie lengvojo arklio tipo. Čia ne tik paviršutinė jos išvaizda ir grožis svarbu. Daug svarbiaus, kad ji neturėtų įgimtų ydų, kurios paskiau galėtų būti paveldimos.

Be galo svarbus yra kojų pastatymas. Kaip priekinės, taip ir užpakalinės kojos turi būti tiesios, t. y., pradedant nuo išaugimo, eidamos į apačią, jos neturi nei siaurėti, nei platėti, kitaip arklys arba strikuosis, arba mėtys kojas į šalis.

Antras labai svarbus jojamojo arklio bruožas yra ryškus ir sausas guogas, kiek aukštesnis už kryžių, ir gili krūtinė taip išlinkusi, kad balno pavarža būtų toli nuo priekinių kojų alkūnių. Tik tuomet balnas nuslinks į priekį ir nesudarys tiek vargo jojikui ir arkliui įvairių žygių metu.

Neperilgos strėnos, kitaip jos būtų silpnos, gulsčios, nestatus petys — štai ir svarbiausi gero ir tvirto arklio bruožai.

Turėdamas visiškai tinkamą kumelę, augintojas privalo ją prileisti prie lengvojo eržilo. Tokių eržilų pas mus Lietuvoje daug nėra ir čia kartais jam teks tokio eržilo paieškoti net labai toli. Tačiau jis neprivalo pabijoti padaryti kad ir didesnių žygių, nes vėliau jam tai keleriopai apsimokės.

Gero, grynakraujo eržilo padengtos kumelės kumeliukus veda visais atžvilgiais panašius į eržilą. Čia tai ir yra grynakraujo eržilo ypatybė — perduoti ne tik gražias savo kūno formas, ne tik savo būdą, bet net ir savo plauką.

Šiuo metu mes turime įsigabėnę iš Anglijos 5 grynakraujus eržilus, kurie yra laikomi veisti Lietuvoje lengvojo tipo arklius, tinkamus kaip kariuomenei, taip ir sportui bei kitiems reikalams.

Iš jų 2 yra palikti. Kaune, prie 1 husarų pulko, 1 — Vilkaviškyje, 1 husarų p. stovykloje, 1 — Alytuje — ulonų pulke, ir 1 — Plungėje, 4-ame artilerijos pulke.

Kiekvienas ūkininkas, kuris bent kiek supranta arklių, kuris nori turėti iš arklių auginimo didelės naudos, arba žirgo sporto mėgėjas, noris turėti puikų žirgą savo malonumui, privalo dėti visas pastangas, kad turinčios lengvojo arklio ypatybių ir tinkamos veislės kumelės būtų kergiamos tik su grynakraujais anglų veislės eržilais, o ne su vietiniais abejotinos vertės eržilpalais.

Kumelės kergiamos visai nemokamai. Tai rodo didelį mūsų vyriausybės norą eiti į talką mūsų ūkininkams, prisiauginant krašte gražių, išvermingų, žemės ūkio darbui, sportui ir, svarbiausia, kariuomenei ir krašto gynimui reikalingų arklių.

Nesigilinant į prieauglio auginimo smulkmenas, tenka atkreipti augintojų dėmesio į šiuos pagrindinius dalykus.

Geriausias kergimui sezonas yra pavasaris. Po 11 mėnesių, t. y. irgi pavasaryje atsiradęs kumeliukas yra daug lengviau paauginti, tiek dėl labai palankaus oro, tiek ir dėl gausumo žalio pašaro, nuo kurio kumelės pienas yra daug sveikesnis ir maistingesnis. Pieno trūkumas jaunam kumeliukui atsilies jo bren dimui, todėl svarbu, kad kumelė, nebūdama per daug riebi (tas irgi atsiliepia pieno kokybei), galėtų pakankamai pieno turėti. Ji turi būti kiek pasaugoma nuo ypatingai sunkių ir varginančių darbų, nes visiškai nuvaryta, sukritusi kumelė savo kumeliuko neįstengs išmaitinti.

Kadangi gamta yra geriausia augintoja, tai kumeliukui reikia leisti augti gamtoje, gryname ore.

Perdidelis kumeliukų lepinimas išeina jo nenaudai. Lepus būdamas jis bijos ir vėjo ir lietaus, o tokis arklys kariuomenei nepageidautinas. Jis greitai susserga, greičiau suvargsta, sukrinta ir reikalauja labai didelės priežiūros. Tatai, nekalbant apie tvartų vidaus įrengimą, tenka pasakyti, kad geriausia jauno kumeliuko augimui vieta yra neklampi, turtinga gerosiomis žolėmis, kaip antai, dobiliukais, pieva, pagaidautina su tyru, tekančiu vandeniu. Tokia pievaganykla turi būti aptverta kelių eilių karčių tvora. Kartys turi būti gerai nugenėtos, lygios. Jokia vielų tvora, ar ji būtų spygliuota ar nespygliuota, tokiam dalykui netinka, nes ji yra priežastimi labai dažnų ir sunkiai pagydomų kojų sužalojimų.

Augdamas gamtoj kumeliukas neturi bijoti žmogaus — priešingai, jis turi prie jo linkti. Tuo tikslu kiekviena proga žmogus turi kumeliuką kalbinti, pratinti jį imti iš rankų ar tai žolės gniūžtę, ar kokį skanėstą, kaip, pav., morką, cukraus gabalėlį, turi jį glostyti, pakelti jam čia vieną čia kitą koją. Mylimas ir prižiūrimas kumeliukas išaugs visiškai prijaukintas.

Jis nežinos, ką tai reiškia baimė, užsispyrimas ar nenoras leistis kaustyti.

Mitulys galima pratinti, pamovus apinasriu, pavedžioti. Tačiau jaunesnį kaip 3 metų kumelį imti darban netinka. Žinoma, negerai jis laikyti be judesio. Kasdien jis turi pabėgioti, pašokinėti, nežiūrėti koks oras bebūtų.

Užsienyje jau 2-jų metų kumeliai dalyvauja lenktynėse, bet pas mus tuo tarpu tai daryti visiškai nepatartina.

3-jų metų kumelį galima pradėti pratinti eiti po balnu. Tik raitelis neturi būti sunkus, nes treigio strėnos dar nėra visiškai sutvirtėjusios; sunkus jokiškas gali joms pakenkti. Šiaip sunkesniems ūkio darbams jauną kumelį naudoti nepatartina. Perankstyvas paėmimas darban labai atsiliepia jo augimui, kaulams, raumenų stiprėjimui ir jo būdai, nes įvairus arklio užsispyrimas jaunam arkliui įvaromas kaip tik jo mokymo metu. Tačiau visa tai dar nereiškia, kad toks darbai nenaudojamas ir todėl, vadinasi, sau ne pašarui neužsidirbęs žirgiūkštis gali būti paliktas visiškai Dievo apvaizdai. Jei jis iš pat mažens nebus rūpestingai valomas, jo kojytės neplaunamos, kanopos, ypač varlės, neišvalomos ir neapdrožinėjamos — jis neišaugs žirgu be kurių nors trūkumų. Visas blogumas ir yra, kad mūsų augintojai per mažai dėmesio kreipia į arklio kanopų priežiūrą ir į jų išviršinių sutvarkymą. Nuo to mažo apsileidimo kartais visai neblogo kūno arklys arba visai netinka kariuomenei, ar

nustoja 15%—20% savo tikrosios vertės. Į tai augintojai turi kreipti labai daug dėmesio. Kaip arklio kojos, taip ir paviršutinė jo išvaizda, jo kartis, uodega, plaukas, turi būti nuolatiniu augintojo rūpesčiu.

Tam reikalui sugaištas laikas bus vėliau su kaupu atlygintas. Tarp kitko, klaidinga yra mintis, kad nukirptais karčiais, striuka uodega arklys yra gražus pasižiūrėti.

Taip nėra. Nuolat medinėm, retais dantimis šukom šukuojamas kartis, minkštas ir švelnus, suverstas į dešinę pusę taip, kad žiūrint iš kairės būtų matytis jo kaklas — yra tikras arklio papuošalas. Gerai išvalytas plaukas, ilga į apačią smailėjanti, lengvutė uodega — yra to papuošalo būtinas priedas.

Taip mylimas ir prižiūrimas arklys, sukritęs 4-rių metų, virs puikiu, akį traukiančiu, gyvu ir drauge pasitikinčiu — nebaikščiu, papratusiu prižiūrom žmogaus. Tokį arklių iš ūkininko - augintojo nupirkti Krašto A. M-ja, sumokėdama už jį labai gerus pinigus, o mėgėjas sportininkas turės daug malonumo dalyvauti įvairiose rungtynėse, kurių paskiausiai yra gana daug.

Tas rungtynes — sulėkimus vyriausybė visokeriopai remia, skirdama žymias pinigų sumas rungtynių laimėtojams dovanoms pirkti. Tuo norima sugrąžinti Lietuvai gražias senovės raitųjų tradicijas, norima kuo gausiausiai pritraukti visą Lietuvos jaunimą susidomėti žirgu, žirgų sportu. Neabejotinai, tatai pavyks. Praslinkus keletui metų, visi Lietuvos ūkininkaičiai kaip vienas dalyvaus raitųjų rungtynėse. Lietuvoje mes matysim tik gražius, gražiai išaugintus žirgus, o ne užplaktus, nuskurusius kuinelius.

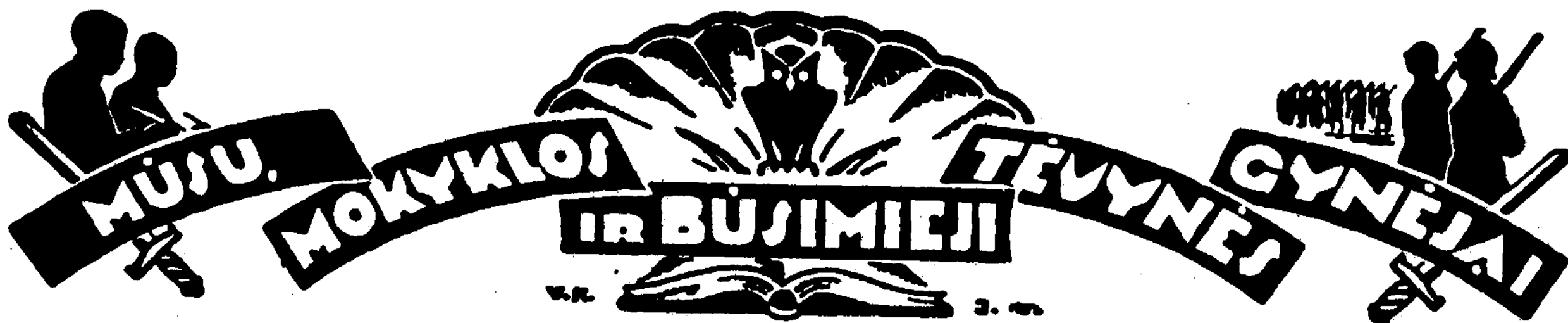
Tuo bus pasitarnauta kaip arklių auginimo ūkio išplėtojimui, taip lygiai ir krašto gynimo sutvirtinimui. Per kelioliką metų tarnavusių kavalerijoje atsargos kavaleristų skaičius tiek išaugo, kad nūdien būtų stačiai sunku rasti Lietuvoje tokį užkampį, kurioje jų nebūtų.

Savo tarnybos metu jie daug geriau negu kažkitas išmoko gyventi su arkliu, išmoko arklių suprasti, mylėti, prižiūrėti ir pagaliau — joti. Kadangi kavalerijoje daugiausia tarnauja ūkininkaičiai, tai čia jų šventa pareiga yra parodyti arklių auginimo naudą ir reikalą bei būdus.

Kav. j. ltn. Vilkutaitis

Sunkaus tipo kumelė

Esame pasiruošę!

Ištraukos iš kalbos, pasakytos Žemės ūkio Akademijos studentų susirinkime, sušauktame šaulių būrio kariuomenės su visuomene susiartinimo dieną. Kalbėjo ats. j. ltn. V. Manelis.

Ir šiais laikais vyksta tokių dalykų, kurie neduoda nurimti pavasariškoje nirvanoje. Kada kaimyniniai führeriai svetimųjų adresu veidmainiškai deklaruoja, kad jie gali su visais sudaryti nepuolimo sutartis, o Lietuvos adresu aiškiai ir įžūliai pareiškia, kad tiktai jokiū būdu ne su ja, kai jie taip pat pageidauja, kad, kilus konfliktui tarp dviejų valstybių, trečia nesimaišytų su savo ginklais, kai svetimi maršalai aukoja širdis ant mūsų tėvų sosto, tai tegu būna leista visai lietuviškai visuomenei, o ypač jaunuomenei susijungti su kariuomene ir paaugoti jaunyste dvelkiančias širdis.

Niekas gal taip taikingai nenori gyventi Nemuno klioniuose, Klaipėdos pajūriuose, Vilnijos smiltynuose, kaip lietuvis, tačiau reikia taip pasiruošti, kad piktiems kaimynams neimtų noras kirpti vilną nuo to taikingo avinėlio. O to nebus, jei krašto gynimo ir nepriklausomybės išlaikymo idėją saugos ne tiktai drausmingos kariuomenės pulkai, baterijos, eskadronai, eskadrilės, bet taip pat fiziškai užgrūdintos ir kariškai paruoštos visuomenės eilės. Be to, karys, gyvoji kariuomenė tai ne patranka, lėktuvas, tankas, kurį galima tiktai vertinti. Kariuomenė reikalinga visuomenės pažinimo, supratimo, susiartinimo, nes tik artimą galima pamilti.

Šios dienos prasmė reikalauja, kad mūsų visuomenė pažintų, pamiltų savo kariuomenę, kad ji gyventų ne berūpestingumo, migdimosi, bet kovos dvasia. Šios dienos prasmė reikalauja, kad visuomenė siųstų į kariuomenę ne sukrypusius, sukežusius vyrus, bet tvirtus, žaliukus sūnus, kurie jau iš mažens su motinos pienu įčiulptų tauraus lietuvių siekimus; kad ir pačios moterys nebūtų tos lepūnėlės mimozos, kurios nuo pirmųjų kovos vėjų susitrauktų ir tik aimanuoti temokėtų. Ne!

Mes tikime, kad moterys ateityje atliks lygiai karžygiškus ir dar didesnius darbus nekaip praecityje. Turime Vytauto išgelbėtojos, Gražinos pavyzdžius savo istorijoje, taip pat istorija pasakoja, kad Kartaginos moterys, nusikirpusios savo gražiasias kasas, atidavė, kai reikėjo virves vyti patrankoms. Mūsų šaulės jau šiandien gali pasakyti, kad jos galės paaugoti nusilpusiems kariams savo kraujo, tikrojo kraujo. Kalbu ne alegorijomis, bet taip, kaip neseniai buvusiuose sanitarijos kursuose buvo kalbėta, nes kraujo perpylimas būsimajame kare iš tikrųjų gali būti praktikuojamas.

Gyvenamas momentas mums meta šūkį: **B u d ė k i t e!** Šiam šūkiui turi būti ypač jautri akademiška jaunuomenė. Pasakoja, kad didž. kare vakarų

fronte buvo toks tikras atsitikimas: Po ilgos atakos prancūzai vokiečių buvo parblokti ir beveik galutinai išnaikinti. Kai vokiečių kariuomenės dalys įėjo į paskutinį užverstą blindą, tai iš lavonų krūvos sverdėdama pakilo viena figūra ir sušukusi: „Mirusieji, būkite liudytojais mano žygio!“ su nuogu kardu ir brauningu puolė vokiečius.

Tuo tarpu dar nei vakarų nei rytų fronte negaudžia patrankos ir akademiška jaunuomenė šiandieną yra laiminga, kad liudytojais gali kviesti ne mirusiuosius, bet gyvąją tautą. Šiandieną nemaža padarysime, jei visai lietuviškai visuomenei tvirtai tarsime:

„Gyvoji tauta, būki liudytoja mūsų pasiryžimų!“

Į laiko mestą šūkį: *„Būdėkite!“*, mes ryžtamės atsakyti: *„Esame pasiruošę!“*

Ž. Ū. AKADEMIJOS STUDENTAI EINA KARINIO PARENGIMO KELIU

Mestas šūkis į tautą, kad visuomenė arčiau bendradarbiautų su kariuomene, rado gyvą pritarimą. Neatsiliko ir Žemės ūkio Akademijos studentai. Šaulių būrys, sutelkęs apie save 150 šaulių studentų, ėmėsi iniciatyvos ir ryžosi atsiekti konkrečių darbo rezultatų. Tuo tikslu į Ž. Ū. Akademiją atvyko Spaudos ir švietimo Skyriaus viršininkas plk. J. Šaruskas.

Būrio pirminink. B. Gaidžiūnas, atidaręs iškilmes, pakvietė į garbės prezidiumą rektorių prof. Vilkaitį, plk. J. Šaruską, ats. j. ltn. Šalčių, sav. kūr. stud. Vainikonį, Klaip. atvad. dalyvį J. Sadūną ir atstovybės pirmininką stud. Z. Vinicką.

Plk. J. Šaruskas plačiai supažindino studentus su įvairių kraštų kariniu jaunuomenės parengimu, pabrėžė reikalą neatsilikti ir mūsų kraštui. Studentai gyvai pritarė ir sukėlė karštas ovacijas. Po to kalbėjo ats. j. ltn. V. Manelis.

Išklausius kalbas, studentams buvo patiekta rezoliucija, kurią visais balsais ir priėmė. Rezoliucija taip skamba:

„Ž. Ū. Akademijos studentai, 1935 m. gegužės m. 25 d. minėdami kariuomenės su visuomene susiartinimo dieną, supranta gyvą reikalą įsitvirtinti savajam krašte. Kiekvienas krašto pilietis, o tuo labiau studentai, turi gyventi visos tautos gyvenimu, turi laiduoti Nepriklausomybės išlaikymą ir nė vienos pėdos neužleisti svetimiems savo gimtosios žemės. Matydami, kad pasaulis gyvena neramumo išvakarėse ir kad rytojus gali atnešti visokiausių netikėtumų, turime pasiręgti ne tik savo kultūra, bet ir fizine jėga — ginklu ginti savo kraštą. Tuo tikslu Ž. Ū. Akademijos studentai priima:

1. Nuo kitų mokslo metų pradžios pradėti privalomą kūno kultūros bei karinio parengimo kursą.
2. Prie chemijos katedros įvesti daug paskaitų apie nuodingąsias dujas ir apsaugą nuo jų.
3. Prie žemės ūkio statybos kurso įvesti daug paskaitų apie slėptuvių įrengimą. O prie žemės matavimo ir melioracijos kurso įvesti daug paskaitų apie fotografiją.
4. Prie namų ūkio sekcijos įvesti daug paskaitų apie pirm. sanitariinę pagalbą.
5. Visais šiais reikalais palaikyti ryšius su mūsų kariuomenės vadovybe.

Priėmus šią gana svarbią rezoliuciją, buvo priimta mūsų kariuomenės vadovybei šis sveikinimas:

„Žemės Ūkio Akademijos profesūna ir studentai, š. m. gegužės m. 25 d. minėdami kariuomenės su visuomene susiartinimo dieną, siunčia mūsų garbingajai kariuomenei nuširdžiausius sveikinimus, linki stiprybės krašto gynimo reikaluose ir tvirtai pasižada, kad pavojui ištikus būsime visi drauge“.

Po to akademijos choras sudainavo kelias kariško pobūdžio dainas ir buvo pademonstruota karinio parengimo iilma.

Minėjimas baigėsi gana entuziastiškai, kuriame dalyvavo profesoriai ir visi studentai.

— d —

MŪSŲ GINKLAS, MŪSŲ MOKSLAS — LIETUVAI TĖVYNEI

(V. D. U-to choras svečiuose pas 9 p. L. K. V. pulką Marijampolėje).

Gegužės 26 d. kariuomenės su visuomene susiartinimo šventės proga Vytauto Didžiojo Universiteto choras, Švietimo Skyriaus viršininko plk. J. Šarausko iniciatyva, buvo nuvykęs į Marijampolę pas vyteniečius.

Išlydėdamas plk. Šarauskas pasakė gražią kalbą, pabrėždamas, jog tokia studentų viešnagė į kariuomenės dalis įvyksta pirmą kartą Lietuvoje. Ir šis mūsų studentų bendravimas su ginkluotąja krašto pajėga yra labai brangintinas. Jis dar labiau suartins ginklą su mokslu, karį su visuomene, kas šią vandaną — vienybę ypač reikalinga, siektina.

Marijampolės stoty chorą pasitiko 9 p. p. karininkai, iš kur visi atėjo į Karininkų Ramovę. Čia chorą pasitiko pulko vadas, ramovės šeimininkas, karininkai.

11 val. choras drauge su pulku išklausė iškilmingas pamaldas ir dalyvavo eisenoje per miestą. Žygiuojant Marijampolės visuomenė karštai sveikino karius ir studentus. Jaunos suvalkietės, apsirengusios išeiginiais tautiniais rūbais, bėrė po kojomis narsiajai kariuomenei vos tik pražydušias alyvų, ievų ir kitų žalumynų šakutes.

Grįžus į kareivines, choristai puikiame pulko sodnely buvo pavaišinti skaniais kareiviškais pietumis. Pietų malonėje atvykti pats pulko vadas, apskr. viršininkas, miesto burmistro pavaduotojas ir kiti aukšti svečiai.

Po pietų choristai malonių vyteniečių lydimi buvo supažindinti su kareiviškuoju gyvenimu, kareivinių rajonu ir jo pastatais.

18 val. į kareivinių rajoną ėmė rinktis gausinga marijampolietė visuomenė. Netrukus prasidėjo ir programa. Didelio įspūdžio paliko V. D. U. choro pasirodymas. Karštos ovacijos choro dirigentui p. K. Kaveckui nuaidėjo šešupės pakrantėmis.

Po koncerto choras buvo pakviestas į Karininkų Ramovę vakarienei. Čia susirinkusiems Marijampolės atstovams, pulko įgulai ir kit. svečiams choras išpildė dar keletą dainų, kurias publika šiltai priėmė. Koncertas baigtas galingu Gaudeamus.

Psktn. K. Majauskas

DĖL GINKLŲ FONDO ATSIKAKO NUO PIETŲ

Ž. Ū. Akademijos I kurso 12 studentų, atsisakydami nuo trijų pietų ir dviejų vakarienių, sutaupė 26 litus, kuriuos nutarė paaukoti ginklų fondui.

J. V.

MAŽEIKIŠKIAI KAUNE

Gegužės 24—26 d. Mažeikių valdžios gimnazijos 7 klasė suorganizavo ekskursiją į Kauną. Labiausiai, žinoma, domėjosi kariuomenės gyvenimu, todėl pirmiausia pasirūpino pamatyti visas kariuomenės dalis — artileriją, pėstininkus, technikines dalis, aviaciją ir karo mokyklą. Pamatė kariuomenės mechanikų dirbtuves, skaityklas, kareivių klubus ir t.t. Artilerijoje jiems buvo pademonstruota patrankos išvykimas į poziciją, o pionierių dalis juos pavažinėjo po Nemuną motorine valtimi ir perkėlė į Panemunę, į karo mokyklą. Ten ltn. S. Urbanavičius aprodė visas mokyklos įdomenybes ir, be to, apdovanojo „Kariūnu“. Visas kariuomenės gyvenimo vaizdas mokiniams padarė labai didelio įspūdžio, todėl jie ilgai minės gražų kariuomenės gyvenimą ir simpatiškus instruktorių bei vadų veidus.

Gimnazijos mokiniai jau seniai laukia tradicinių kasmet įvykstančių manevrų.

Br. P.

TOLESNIS PASIRENGIMAS LTN. VAITKUI SUTIKTI

Lietuvos aeroklubas, vykdydamas gegužės 27 d. susirinkimo pavestą pareigą, birželio 3 d. sušaukė į komitetą išrinktųjų organizacijų susirinkimą. Atvyko 24 atstovai. Klubo pirmininkas prof. Žemaitis, painformavęs susirinkimo tikslą, pa-

Kur įnešti ginklų fondui surinktos aukos

Ginklų fondui surinktos aukos priimamos į taupomąsias valstybės kasas Kaune, einamojį sąskaiton Nr. 155. Pinigus galima įmokėti visuose taupomųjų valstybės kasų skyriuose, kurie yra Lietuvos Banko skyriuose ir pašto įstaigose. Už pinigų persiuntimą iš skyrių į centrą, siuntėjai nieko nemoka.

siūle darbotvarkę — sutikimo komiteto prezidiumo sudarymą, komiteto papildymą ir priėmimo tvarkos aptarimą, — kuri buvo be pataisų priimta.

Susirinkimas, vietoje priėmimo komiteto prezidiumo, nutarė sudaryti priėmimo vykdomąjį komitetą iš 10 žmonių. Į šį komitetą išrinkti: 1. A. Merkys, miesto burmistras; 2. prof. Žemaitis, Lietuvos aeroklubo atst.; 3. kpt. Mitalas, karo aviacijos atst.; 4. Dilba, tautininkų s-gos atst.; 5. Kalnėnas, L. Šaulių s-gos atst.; 6. Kalvaitis, LFLS atst.; 7. Šleževičius, Draugijos užsienio lietuviams remti atst.; 8. Latvėnas, Kūno kultūros rūmų atst.; 9. Brekšteinis, žydų atsargos karių atst. ir 10. Žurnalistų s-gos personalinis atstovas.

Pareigomis pasiskirstyti pavesta pačiam vykdomajam komitetui. Komitetas, tuojau po šio susirinkimo įvykusiam savo posėdy, pareigomis pasiskirstė taip: pirmininkas — burmistras A. Merkys; pirmasis vicepirmininkas — prof. Žemaitis; antrasis vicepirmininkas — kpt. Mitalas; sekretorium — Kalnėnas ir išdininkas — Dilba. Kiti liko nariais. Į propagandos komitetą išrinkta: Kalnėnas, Latvėnas ir Žurnalistų s-gos atstovas.

Sutikimo tvarką susirinkimas pavedė išdirbti vykdomajam komitetui. Tik finansinius ir priėmimo reikalus, liečiančius organizacijas, aptarė susirinkimas. Nutarta skubotai organizacijose išskelti, kiek kuri organizacija galės aukoti priėmimo išlaidoms ir dovanai pirkti. Nutarimus siūsti vykdomajam komitetui, kuris veiks LAK būstinėse. Be to, numatyta kviesti kitas, į komitetą neįeinančias, organizacijas, įmones, įstaigas ir visuomenę lėšomis prisidėti. Paraginta visas organizacijas iš anksto apsirūpinti tinkamais adresais, kurie antrąją sutikimo dieną numatoma įteikti Valstybės teatre. Taip pat susirinkimuose aptarta, kokius titulus bei garbės ženklus organizacija lakūnui galėtų suteikti. Ir pasirengti organizuotai su vėliavom dalyvauti sutikime.

Ltn. Vaitkus išskristi ketina 5 val. ryto pagal Amerikos laikrodį, mūsų laikrodžiu išeina 11 val. Pagal lėktuvo greičio išplėtimą numatoma skristi tik 28 valandas. Tuo būdu, ypatingų kliūčių nesutikęs, ltn. Vaitkus apie 15—16 val. bus Kauno aerodrome.

Kadangi visuomenė pasitaiko abejojimų dėl skridimo, tai šia proga tenka priminti, kad Lietuvos aeroklubas tuo reikalu iš Amerikos yra gavęs oficialių laiškų ir vėliau telegramą, kuria pranešama apie gavimą visų valdžių leidimus Vaitkui skirsti ir galutinį pasirėngimą. Skridimas pernai neįvyko dėl lėktuvo kai kurių trūkumų ir oro sąlygų, būtent, nebuvo laiku pagaminta važiuoklė dėl 3 mėn. užtrukusio aliuminijaus fabrikuose streiko, propeleris nebuvo pritaikytas aukštam ir žemam skridimui, vėliau pasirodė motoro defektų. Kai šitą sutvarkė, buvo jau gerokai prailgėjusios naktys, todėl aukštesniuose oro sluogsnuose galėjo būti žymus atšalimas.

T. Adomonis

KARIUOMENĖS GYVENIMAS

MIRĖ

Gegužės 20 d. dr. J. Basanavičiaus vardo karo ligoninėje plaučių uždegimu ir pleuritu mirė 5 pėst. d. L. k. Kęstučio pulko eilinis Pranas Arlauskas, kilęs iš Trakų apskr., Semeliškių miestelio. Velionis palaidotas Semeliškio parapijos kapinėse.

NEBETEKOM SAVO ŠEIMOS DAR VIENO NARIO

Gegužės 30 d. 11 val., trumpai sirgęs, mirė Dr. Basanavičiaus karo ligoninėje 1 husarų pulko mokomojo eskadrono mokinys husaras Juozas Tamkevičius.

Velionis stojo į husarų pulką savanoriu. Naujokų apmokymą išėjo pirmame eskadronė. Kaip geras, sąžiningas, rūpestingas karys, buvo perkeltas už savo darbštumą į mokomąjį eskadroną, kad paskui, baigęs, galėtų pats savarankiškai instrukuoti savo brolius — naujokus.

Tačiau, žmogus mano vieną, o Dievas daro kitą! Taip jau lėmė likimas, kad garbinga, šviesi mokinio husaro Juozo Tamkevičiaus ateitis liko nerealizuota. Staiga susirgęs difteritu ir plaučių uždegimu, buvo nuvežtas į Karo Ligoninę. Liga dar labiau susikomplicavo ir prisidėjo smegenų uždegimas. Ir štai, gegužės 30 d. 11 val., dar pilnos sąmonės, atsiskyrė su šiuo pasauliu.

Mirdamas labai prašė pasirūpinti likusiu be savo šeiminingo vienu našlaitėliu — kovos draugu „Analizu“.

Be to, prašė, kad palaidotų tėviškėje — Veliuonoj, ir jokiū būdu ne civiliškais, bet kariškais husaro drabužiais.

Turėjo tyrą gerą sielą, panorėjo, kad ir išvaizda būtų tokia pat. Husarai įvykdė jo norą. Iškilmingai, pagerbdami kardais, atidavė paskutiniąją pagarbą!

Mokinys husaras Tamkevičius buvo, pilna to žodžio prasme, karys. Jis tikrai giliai mylėjo savo Tėvynę — Lietuvą. Štai, pats, nekieno neverčiamas, stoja tarnauti į husarų pulką, atidžiai atlieka pavestas jam pareigas, myli kovos draugą — žirgą.

Liūdi husarai, netekę visada linksmo, gero savo bičiūlio, liūdi taip pat ir pulko vadas bei karininkai, nustoję Lietuvos kariuomenei reikalingo ir naudingo kario — instruktoriaus. 1 husarų pulko vadas, karininkai ir visi husarai giliai užjaučia mirusiojo mokinio husaro Juozo Tamkevičiaus tėvams, šeimai bei giminėms, staiga netekusiems savo brangaus Juozo.

J. ltn. Cininas

IRGI NESUSIPRATĖLIS

Karyje, teismo kronikos skyriuje, nuolat rasime žinių apie kariuomenės parazitais — dezertyrus. Apie tokius dezertyrus jau rašė mjr. Balčiūnas, j. ltn. Cininas ir kiti.

Bet kaip matyti, tai būta paprastų nemokšų, mažai apšvietusių vyrų darbeliai. Tokio laipsnio žmonėms galima leisti pasiteisinti, nes jie, gal būt, mažai tesupratę tėvynės uždamų pareigų, nusikalto — liko dezertyrais.

Bet reikia žvilgtterėti į antrąją medalio pusę, nes kartais negeriau pasielgia ir mokyti vyrai.

Šiomet su gegužės mėn. naujokais į N pulką atvyko ir vienas naujokas R., vienos gimnazijos mokytojas. Vyras pačiam tvirtume, augalotas, kokių 29 metų. Bet, matyt, kad to naujoko buvo tikslas, žūt-būt, netarnauti Lietuvos kariuomeneje. Iš pat pirmųjų kariuomenės dienų tasai mokytojas pamėgo pulko ambulatoriją. Be to, kad turėtų paleidimo pamatą, drauge atsivežė specialiai išimtą sveikatos liudijimą iš vieno žinomo Kauno gydytojo.

Perskaičius minimą liudijimą, susidaro įspūdis, kad tasai mokytojas ne kareivis, bet tikras didžiojo karo invalidas, nustojęs 100% darbingumo. Turėdamas tokį tvirtą dokumentą, tiesiog drakoniškai reikalavo pulko gydytojo išsiųsti jį į Karo ligoninę sveikatos tikrinimo komisijon.

Žinoma, „nugalėjo“ ir buvo pasiūstas. Bet vos pabuvęs keletą dienų perėjo visus ligoninės skyrius ir, pagaliau, gavo užtarnautą diagnozę „sanus“ sveikas.

Dabar tasai „invalidas“ grįžo iš Karo ligoninės, išgavo iš sandėlio šautuvą, visą municiją ir mokosi budėti tėvynės sargyboje.

Tai matot, kaip žmogus (dar mokytojas), aniems ir bū-

simiems nesusipratėliams turėtų būti pavyzdžiu, tačiau eina panašiais sunkeliais. Tai ko gi norėti iš paprastų piliečių. Juk dabar kaimas seka miestą, vargšas — poną, o beraštis — mokyta.

Tai tokie „taikos invalidai“ veltui gadina valdžios pinigų, gydytojų sveikata, o draugus — naujokus veda tamsiomis, daugiau į dezertyrų panašiomis, pėdomis. Al. Sic.

HUSARŲ PULKO SPORTO ŠVENTĖ

1 husarų Didžiojo Lietuvos Etmono Kunigaikščio Jonušo Radvilos pulke buvo pirmoji šiais metais sporto šventė. Šventė prasidėjo gegužės 30 d. lygiai 12 val. už dengtosios jojiklos „Aušros“ aikštėj.

Šventė prasidėjo rungtynių dalyvių paradu. Paradą priėmė husarų pulko vadas. Tuoju po parado gausiai suplaukusiai publikai buvo parodyta įdomus kavaleristų sportas — voltežiravimas ir šokimas per „arklį“. Svečiai stebėjosi raitininkų vikrumu, reikšdami savo susidomėjimą plojimais bei įvairiais žodžiais. Taip pat užimponavo ir įvairūs komplikuoti numeriai šokant per išilgą „arklį“.

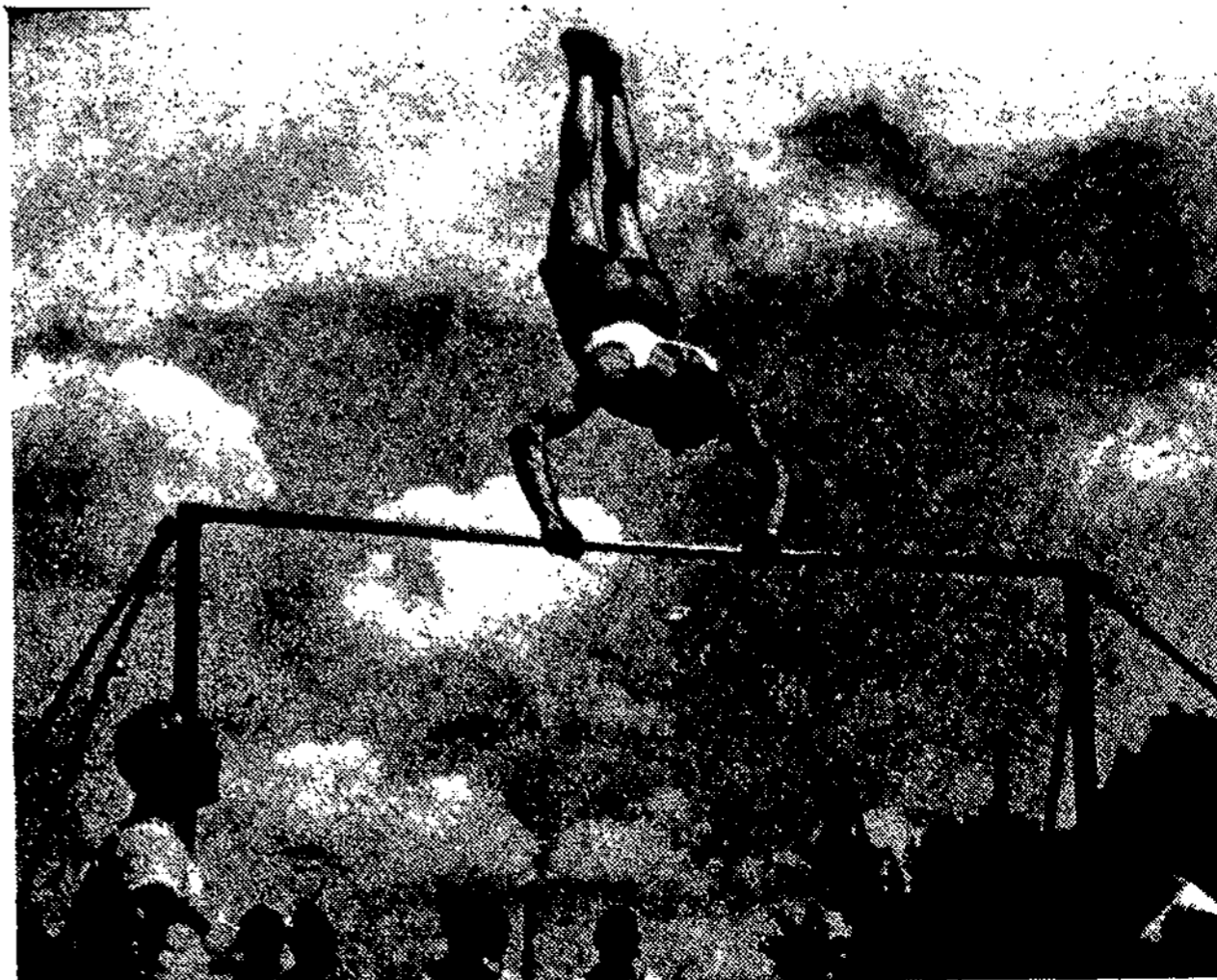
Tuoju po to pasigirdo garsūs trimito balsai ir prasidėjo karininkų užjojimas jaunais arkliais. Šiame užjojime dalyvavo 5 jojikai, kliūtys aštuonios. Aukštis 90 cm, plotis 1 m. Mažiausias greitis 350 m per minutę, didžiausias 450 m per minutę.

Pirmuoju atjojo skirtą taką, švariai be taškų, j. ltn. Morikaitis su kum. Nida. per 0,56 minutes. Antruoju — be taškų j. ltn. Linkevičius su arkliu „Neptunas“. Apjojo per 1,03 min. ir trečiuoju j. ltn. Kudžma, apjojęs be taškų per 1.22 min. Jojo arkliu „Laisvas“.

Pertraukos metu, tuoju po jojamų arklių užjojimo, buvo parodyta įvairūs numeriai ant lygiagrečių bei salto. Ypatin-gai publika buvo sužavėta mokomojo eskadrono mok. Bakano gražiai atliktu „salto“ numeriu.

Tuoju pasigirsta trimitas ir prasideda puskarininkų užjojimas. Distancija 850 metrų, mažiausias greitis 350 m per minutę, didžiausias 500 m, kliūčių 13. Aukštis ligi 1,25 m, plotis ligi 2 m. Kategorija laiko. Pirmuoju, švariai be taškų, apjojo 1 eskadrono vachmistras Kancevičius su kum. „Intendantė“, per 1,47 min. Antruoju 3 esk. vyr. pusk. Merkelis su arkliu „Gintaras“, per 1,48 min. apjojęs skirtą taką be taškų. Trečiuoju be taškų apjojo sunk. kulkosv. vyr. pusk. Kežys, per 1,49 min. su arkliu „Indultas“. Viso puskarininkų užjojime dalyvavo 15 jojikų.

Vos tik pasibaigus puskarininkų užjojimui, prasidėjo svečių supažindinimas su įdomiais, drauge ir pavojingais numeriais ant turniko. Čia ypatingai išsiskyrė iš visų dalyvių du: j. ltn. Alonderis, padaręs pulkią „saulę“, ir vyr. pusk.

Pas husarus prie turniko

Rukšnaičio foto

Gosas, vykusiai — tikro gimnasto — numeriais labai užimponavęs visą publiką. Pasigirsta plojimas! Vėl trimito balsas skruodžia oro bangas ir, orkestrui pritariant, prasideda karininkų užjojimas senais arkliais. Distancija 870 m. Mažiausias greitis 350 metrų per minutę ir didžiausias 500 m. Kliūčių 13. Aukštis iki 1,25 m, plotis iki 2 m. Kategorija laiko. Viso jojimų 11.

Pirmuoju (burtų keliu, laikas vienodas su j. ltn. Garbeniu) apjojo švariai, bet taškų, j. ltn. Vilkutaitis su kumele Juste per 1,45 min. Antruoju jį ltn. Garbenis (burtų keliu laimėjęs antrą vietą). Laikas 1,45 min. Jojo su kum. Judile. Trečiuoju j. ltn. Liaukus. Jojo su kumele „Karaze“, per 1,46 min., be taškų.

Šios sporto šventės paskutiniu metu numeriu buvo bėgimas. Viso 10 bėgikų. Distancija 1.000 metrų. Pirmuoju šią distanciją apibėgo mokomojo eskadrono mokinys, husaras Juknevičius, antruoju — ryšių komandos nauj. Klimas ir trečiuoju — 1 eskadrono husaras Petraitis.

Prie įrankių pirmąją vietą laimėjo vyr. pusk. Gosas, antrąją — mokomojo eskadrono mokinys hus. Pleštys ir trečiąją — 3-jo esk. gus. Telybas. Šventė baigėsi įteikimu dovanų laimėjusiems. Dovanas įteikė ats. gen. Žukauskas.

Į šventę atsilankė Respublikos Prezidento žmona — ponija Smetonienė, Valstybės Operos dainininkas Kipras Petrauskas ir kiti. Svečių susirinko labai daug. Šventė praėjo gera, linkma nuotaika. Nors ir buvo kelios katastrofos, bet kažkaip vis laimingai be ypatingų pasėkmių. Per pustrėčios valandos griežė husarų pulko orkestras parinktus dalykus.

Įėjimas apmokamas. Pelnas skiriamas pulko sporto reikalams. Rengėjai yra dėkingi svečiams už jų malonų atsilankymą į šiais metais pirmąją husarų pulko sporto šventę.

J. ltn. Cininas

NERIKIUOČIAI GIMNASTIKUOJA

Paskiausiai įgulos viršininko mjr. Šečkaus įsakymu 4 atsk. kuopos nerikiuočiams kiekvieną dieną (nuo 7—8 val.) įvesta gimnastikos pamokos. Visi nerikiuočiai mielai gimnastikuojasi, ir neblogiau atlieka už rikiuočius. Iš daugelio tenka nugirsti, kad visi jaučiasi daug sveikesni, geresni ūpas, judresni ir daug geresnis apetitas.

San. pusk. M. Grinius

DĖL „KARIO“ TENKA NET SUSIBARTI

Į Karo Ligoninę atsiunčiama keliasdešimt „Kario“ egzempliorių, kurie išdalijami palatose ligoniams pasiskaityti. Be „Kario“, į kiekvieną palatą dar atneša „Lietuvos Aido“, „Trimito“, „Ūkininko Patarėjo“ ir t. t. Kiek teko pastebėti, visi ligoniai pirmučiausia griebia į rankas „Kari“. Dėl „Kario“ ligoniai net susibara, norėdami kiekvienas pirmas jį perskaityti. Šia proga reikia pabrėžti, kad negali vaikščioti ligoniai nebe pamato pyksta ant tų, kurie, galėdami nueiti į ligoninės skaityklą, pirmieji griebia „Kari“ į rankas. Tai kiekvienam, galinčiam vaikščioti ligoniui, būtų pravartu atsiminti.

J. k. Al. Matekūnas

Gimnastika pas husarus, sudėtingas šokimas per „kumelę“
Vaitkunskio foto

APLANKĖM GYVULIŲ PARODĄ

Gegužės 29 d. Pagėgiuose, turgaus aikštėje, buvo Pagėgių apskr. gyvulių paroda. Parodos komitetas be jokio atlyginimo leido atlankyti ir apžiūrėti parodą Pagėgių įgulos kariams. Kadangi paroda buvo vien tik gyvulių, tai kariai, kaip daugumas ūkininkų sūnūs, liko labai patenkinti, nes turėjo progos, iš tikrųjų, pamatyti gražių gyvulių.

San. pusk. M. Grinius

6 PĖST. P. K. MARGIO PULKO JAUNŪJŲ KAREIVIŲ EKSKURSIJA Į PAJŪRĮ

Birželio 2 d. buvo sudaryta iš 1 kuopos ir ryšių komandos jaunųjų kareivių ekskursija į pajūrį, kur kiekvienas savo akimis pamatė tai, apie ką iki šiol tik iš knygų skaitė ar kitur kur nors girdėję tebuvo. Molas, švyturiai, tankai, uostas, žvejų uostas, o ypač beribė jūra tiesiog nustebino jaunosius kareivius. Juk beveik visi į 6 pėst. pulką suvažiavę jaunieji kareiviai yra iš Didžiosios Lietuvos.

1 kuopos virš. Šapalas, kaip ekskursijos vadovas, vaizdžiai aiškino kareiviams visus neaiškumus ir papasakojo daug naujų, dar iki šiol jiems nežinomų dalykų, už ką kareiviai ekskursijos vadovui labai dėkingi.

M. Zablockas

Teismo kronika

— 8 p. pulko jaunas kareivis Kostas Sneigis už nevykdytą viršininkų įsakymų, viršininkų niekinimą kitų kareivių akivaizdoje ir už pakėlimą prieš savo viršininką ginklo nubaustas 6 metais s. d. kalėjimo, atimtos teisės, kario vardas ir išmestas iš kariuomenės.

— 8 p. pulko eilinis Lotharas Johnkė pripažintas kaltas, kad jis 1935 metų pradžioje, norėdamas pažeminti lietuvių tautą ir valstybę, kareivių tarpe peikdavo Lietuvoje esamąją tvarką ir niekinamai bei įžeidžiamai išsireikšdavo apie lietuvių ir Lietuvą. Be to, jis, norėdamas silpninti kareivių vieningumą ir atsparumą, įrodinėjo, kad už 2—4 metų Klaipėdos kraštas ir visa Lietuva būsianti prijungta prie Vokietijos, nes Lietuva, girdi, esanti tamsiausia tauta Europoje ir, kaip tokia, negalinti nepriklausoma būti. Johnkė nubaustas 3 metais s. d. kalėjimo, atimtos teisės, kario vardas ir išmestas iš kariuomenės.

— Naujokas Aleksandras Petrolovičius 1934 m. spalio 11 d. buvo priimtas į kariuomenę ir tų pat metų lapkričio 5 d. jis turėjo atvykti į vietos komendantūrą. Tačiau, naujokas Petrolovičius skirtu laiku į komendantūrą neatvyko, o pasislėpė ir išgyveno Latvijoje iki š. m. kovo 7 d., kada pats atvyko į Panevėžio komendantūrą ir pasisakė kas esąs. Teismas pripažinęs, kad Petrolovičius tuo savo pasislėpimu neturėjęs tikslo visiškai išvengti karo tarnybos, jį nubaudė tik 2 mėnesiais daboklės.

— Jaunas kareivis Petras Ramanauskas niekaip negalėjo susigyventi su kariuomenės drausme ir tvarka. Jam vis atrodė, kad kiekvieną mielą vakarėlį jis gali kur tik nori išeiti ir išbūti kiek tik jo širdis leidžia. Kai jis, pagaliau, buvo sudraustas ir už tai nubaustas, išsigando vienos valandos su šautuvu ir nutarė nuo jos pasislėpti. Taip jis, persirengęs civiliniais rūbais, sėdo į prekinį traukinį ir „zuikiu“ nuvažiavo iki Meitenės stoties Latvijoje, o iš čia, palindęs po keleivinio traukinio vagonu, nudulkėjo net iki Rusijos teritorijos. Bet čia mūsų „zuikelį“ sugavo konduktorius ir, po ilgų vargų areštuose, sugrąžino į Lietuvą. Teismas bėglį Ramanauską nubaudė 3 metais s. d. kalėjimo, atėmė teises, kario vardą ir išmetė iš kariuomenės.

KARIŠKŪJŲ DIRIGENTŲ FAKULTETAS

Gegužės 25 d. Maskvos konservatorijos kariuomenės kapelmeisterių katedra išleido V studentų laidą. Katedra įkurta 1929 metais, muziką dėsto daug profesorių, be to, išeinamas ir kariškųjų dalykų kursas.

Dabar kariuomenės kapelmeisterių katedrą numatoma pakeisti konservatorijos kariškųjų dirigentų fakultetu. Sovietų kariuomenėje dar trūksta baigusiųjų aukštąją mokyklą kapelmeisterių. Daug rasime orkestrų, kuriems vadovauja seni kapelmeisteriai su ilgamete praktika, bet be tinkamo mokslo cenzo. Fakultete rengiami studentai bus geriau parengti kapelmeisterio pareigoms eiti. Jie bus geri muzikai, be to, dar ir karininkų mokslą išėję žmonės (kad ir trumpesnį kursą).

IR VĖL PRALAIMĖTA. LIETUVA — LATVIJA 1:6 (0:2)!

Gegužės 30 d. Rygoj buvo devynioliktos tarpvalstybinės futbolo rungtynės Lietuva — Latvija. Jas nelauktai aukštu rezultatu pralaimėjo Lietuva, t. y. net 1:6. Pažymėtina, kad tokio laimėjimo ir patys latviai nelaukė ir jų spauda iki pat rungtynių buvo pesimistiškai nusiteikusi ir rodė didelio nerimo. Pažymėtina, kad latvių komanda buvo sudaryta iš naujų žaidėjų; joje net septyni žaidė pirmą kartą. Tokį eksperimentą daryti buvo gana pavojinga, bet latviai nepabijoję ir jiems tai pavyko. Mūsų gi komanda atstovavo išimtinai seni internacionalai, kurie smarkiai apvylė. Štai jie: Jankauskas, Tallat-Kelpša, Žebrauskas, ltn. Marcinkus, Šopys I, Tepferis, Kersnauskas, Sabaliauskas (antrą puslaikį žaidė Bužinskas), Jaškevičius, Klimas ir Lingis. Kaip matom, gynymas geras ir dėl jo niekas neabejojo, tačiau per šias rungtynes labai blogai pasirodė ir turėjo juoda dieną. Bent dėl trijų golų tikriausiai kaltas. Puolime irgi visi geri žaidėjai surinkti, bet jie nevisur vykusiai buvo poziciniai sustatyti ir žaide labai išdraikyti. Havų linija buvo pakenčiama.

Revanšinės rungtynės su latviais sutartos rudenį Kaune. Reikia tikėtis, kad pavyks atsirevanšuoti.

ATVYKSTA VENGRAI

Birželio mėn. vidury į Kauną atvyksta garsi profesionalų futbolo komanda. Ji turės dvi rungtynes: su Š.Š.Kovu ir Makabi. Tai bus pirmas š. m. užsienio svečias.

PISTOLIETŲ ŠAUDYMO RUNGTYNĖS

Birželio 2 d. Kaune buvo Lietuvos Šaudymo Sporto Sąjungos automatiškų pistolių šaudymo komiteto rengtos rungtynės. Rungtynėse dalyvavo kariuomenė, policija ir šauliai.

Individualinės rungtynės: I. 9 mm kalibro ginklas, atstumas 25 m, 16 šūvių dviem serijom po 8 šūvius, laikas kiekvienai serijai 25 sek. I vietą laimėjo rezervo būrio vadas Nakutis, išmušęs 136 taškus iš galimų 160 taškų. II vietą laimėjo rajono viršininkas Petrauskas, 129 tašk. III vietą laimėjo vyr. policin. Karčiauskas, 116 taškų.

II. 7,65 mm kalibro ginklas, sąlygos tos pačios, kaip ir 9 mm, tik atstumas 20 m. I vietą laimėjo policinink. Jablonskis, išmušęs 149 taškus iš galimų 160 taškų. II vietą laimėjo vyr. polic. Karčiauskas, 148 tašk. III vietą laimėjo policin. Linkevičius, 138 tašk.

Visi gavo šaudymo sąjungos skirtas dovanas, be to, policininkas Jablonskis dar gavo Ekonominės Karių Bendrovės 1934 metais skirtą „Geriausiam Lietuvos šauliui 7,65 mm kalibro“ pereinamąją dovaną. Šią dovaną 1934 metais buvo laimėjęs ltn. Antanas Skaržinskas.

III. Ekspicinėse: Ginklas 9 mm klbr., atstumas 25 m. 16 šūvių dviem serijom, laikas neaprežtas. Šiose rungtynėse dalyvavo kariuomenės ir policijos ekipos. Pirmą vietą laimėjo kariuomenės ekipa, išmušusi 582 tašku iš galimų 640 taškų, ir antrą vietą laimėjo policijos ekipa, išmušusi 572 tašku. Ginklas 7,65 mm klbr. atstumas 20 m. 16 šūvių dviem serijom, laikas neaprežtas.

Šiose rungtynėse dalyvavo kariuomenės, policijos ir šaulių Sąjungos ekipos. Pirmą vietą laimėjo kariuomenės ekipa, išmušusi 596 taškus iš galimų 640 taškų, antrą vietą laimėjo policijos ekipa, išmušusi 588 taškus ir trečią vietą laimėjo šaulių Sąjungos ekipa, išmušusi 492 taškus.

Pirmąsias vietas laimėjusiai kariuomenės ekipai įteikta dvi pereinamosios šaudymo Sąjungos dovanos — taurės.

Rungtynėse dalyvavo 113 asmenų. Rungtynes organizavo šaud. S-gos aut. pistol. komitetas, o rungtynėms vadovavo teisėjų kolegija, sudaryta iš šaud. Sporto S-gos atstovo — Kauno apsk. polic. vado pad. A. Iškausko, kaip vyriausiojo teisėjo, ir devynių kitų teisėjų — iš kariuomenės, policijos ir šaulių S-gos po tris atstovus.

Rungtynėms oras pasitaikė vidutinis, nors buvo vėjuota ir protarpiais buvo pradėję lynoti.

8 p. p. — ŠIAULIŲ Š. SAKALAS 2:0.

Gegužės 30 d. Šiauliuose, Makabi aikštėje, susitiko draugiškoms rungtynėms šiaulių Š. „Sakalas“ ir 8 pėst. pulko fut-

bolo k-dos. Iš pradžių buvo „Sakalo“ persvara, tačiau jos neišnaudojo. 21 min. pulkas prasiveržia ir įsodina į „Sakalo“ vartus 1 golą. Antram puslaiky pulkas vyrauja aikštėje. Paibaigoje kyla smarki kova: vieni nori išlyginti, kiti padidinti rezultatus, bet pulko žaidėjai pasirodė ištvermingesni ir nuvargusius „Sakalo“ žaidėjus visą laiką spaudė. Rungtynės baigėsi 2:0 (1:0) pulko naudai.

Pažymėtina, kad pulkas šiomet pasirodė pirmą sykį ir rungtynes laimėjo užtarnautai.

P. Knablis

KARO POLICIJOS MOKYKLA — ATS. ARTILERIJOS GRUPĖ 3:1

Birželio 1 d. atskiros artilerijos grupės aikštėje rungėsi karo policijos mokyklos ir atskiros artilerijos grupės futbolo komandos. Rungtynės laimėjo karo policijos mokyklos komanda 3:1.

Ž.

2 ART. PULKAS — KĖDAINIŲ JSO 1:1

Gegužės 30 d. 2 art. pulko futbolo komanda žaidė draugiškas rungtynes su Kėdainių JSO. Rungtynių rezultatai 1:1. Pirmą puslaikį valdė kariai, o antrojo gale JSO susikaupusi rezultatus išlygino.

P. B.

7 p. p. II BAT. — KLAIPĖDOS MAISTAS 2:4

Gegužės 30 d. buvo futbolo rungtynės tarp 7 pėst. pulko II bataliono futbolo k-dos ir Klaipėdos „Maisto“, kurios baigėsi 2:4 „Maisto“ naudai. Prieš tai batalionas turėjo trejetą rungtynių, kurios baigėsi: II b-nas — T. Naumiesčio Makabi 13:1; b-nas — JSO 22:0 ir su Macikų 4 kuopa 13:0 savo naudai.

A. Ž.

9 P. P. — J. S. O. 3:1 (2:0).

Gegužės 30 d. 9 p. p. pulko aikštėje buvo futbolo rungtynės tarp 9 p. p. ir vietinės J.S.O. komandos. J.S.O., kuri manė pulko komandą nugalėti žiaurumu, vis dėlto buvo nugalėta rezultatu 3:1 9 p. p. naudai.

Pulkas šiomet žaidė antras rungtynes. Pirmos su Makabi 7:1 taip pat 9 p. naudai.

Būsimasis kareivėlis

KARO AVIACIJA — 5-sis P. PULKAS 1:7 (1:1)

Gegužės 28 d. 5-jo p. pulko aikštėje buvo futbolo rungtynės tarp karo aviacijos ir 5-jo p. pulko. Oras buvo labai gražus ir rungtynėms tinkamas. Žiūrovų keli šimtai, veik vieni kariai.

Pirmas puslaikis baigėsi su nežymia aviacijos komandos persvara 1:1.

Antrame puslaiky aviacijos komanda kažin kodėl pakriko (gal dėl ištvermės stokos), o pulko komanda, atvirksčiai, žymiai pasitaisė ir pelnytai, tik gal kiek perdideliu rezultatu, rungtynes baigė 7:1 savo naudai.

Pažymėtina, kad 5 pėst. pulkas laikomas Kauno įgulos 1934 m. meisteriu. Tačiau, aviacijos futbolistai rengiasi pakartotinoms rungtynėms su pulku ir tiksi garbingiau baigti, nors 5 pulkas ir šiomet vargu ar atiduos kuriai kitai daliai savo pernykštį titulą.

Brkšt.

DIDELIS SANTAROS KLAIPĖDOS RAJONO SĄSKRYDIS

Birželio 2 d. Klaipėdoje buvo didelis Santaros Klaipėdos rajono sąskrydis. Dalyvavo šie Klaipėdos miesto skyriai: Vytauto Didžiojo, Duonelaičio, Smeltės I ir II, Tauralaukių ir Jūros. Be to, buvo atvykę ir šie provincijos skyriai: Pagėgių, Dvilų, Plikių ir Karklininkų.

Sąskrydis prasidėjo 10 val. Pirmučiausia buvo lengvosios atletikos pusfinaliai ir užbėgimai. 14 val. prasidėjo šventė prakalbotomis. Kalbėjo SSO (Santaros sporto organizacijos) vadas Sauga, kuris ir atidarė pirmąjį Santaros sąskrydį. Po jo kalbėjo Klaipėdos krašto gubernatorių Kurkauskas apie sporto reikšmę. Paskutinis kalbėjo Santaros vadas Grigolaitis.

Popietinė programa pradėta laisvais judesiais. Po to sekė lengvosios atletikos finalai. Rezultatai vidutiniški. Iš jų tik pažymėtini vyrų 100 m bėgimas, kurį laimėjo Želvys 12,3 sek. (Dvilų sk.) ir vyrų į tolį šokimas, kurį laimėjo Šliužys (Klaip. Vyt. D. sk.) 5,75 m.

Be to, buvo futbolo žaibo turnyro rungtynės tarp Klaipėdos ir Tauralaukių, kurias laimėjo Klaipėda 1:0 po pratęsimo, o kitos rungtynės tarp Pagėgių ir Tauralaukių baigėsi 2:0 pirmųjų naudai.

Vakare šaulių namuose laimėtojams buvo įteiktos dovanos ir pasilinksmita.

Jonas A. Misiūnas

NAUJAS LENKIJOS KARIUOMENĖS VADAS

Mirusiojo generalio kariuomenės inspektoriaus (vado) maršalo Juozapo Pilsudskio vietą užėmė divizijos generolas Edvardas Rydz-Smigly. R.-S. gimęs 1886. III. 11 d. Galicijoje, Stanislavovo apskrityje. Baigė Krokuvos meno akademiją ir Jogailos universiteto (Krokuvoje) filosofijos fakultetą, tuo pat laiku mokėsi lenkų šaulių sąjungos karininkų mokykloje. D. karui kilus, R.-S. buvo paskirtas šaulių sąjungos Lvovo apygardos komendantu, o 1914. VII. 12 d. — 1 legionų pulko III bataliono vadu. Per karą tarnavo legionuose, buvo vienas artimiausių J. Pilsudskio mokinių. Vadovavo 1 pėst. legionų pulkui, nuo 1917 m. lenkų kariškosios organizacijos (P.O.W.) vadas. 1918 m. rudenį pakeltas į gen. ltn. laipsnį. Vadovavo 1 legionų divizijai, kuri 1919 m. balandžio mėn. paėmė Vilnių. Vėliau kartu su latviais 1920 m. sausio mėn. paėmė Daugpilį, paskui vedė 3 armiją į Kijevo. 1920. VIII. 15 d. paskirtas 2-os armijos vadu, sustabdė rusus ties Varšuva ir persekiojo juos. 1926 m. paskirtas armijos inspektorium.

Apdovanotas 6 lenkų ordiniais ir medaliais, estų, prancūzų, latvių, rumunų ir kitų ordiniais bei medaliais.

KARO ATSIMINIMŲ REIKŠMĖ

„Przegląd Piechoty“ pažymi, kad karo atsiminimai turėtų būti karo tikrovės vaizdu. Atsiminimai — geriausia forma karo patyrimams užfiksuoti. Rašyti atsiminimus gali kiekvienas be ypatingo pasirėngimo. Atsiminimai, kuriuose atsispindi atvirumas ir neprasislenkiama su tiesa, ypač vertingi.

Padaugėjo karo atsiminimų ir mūsų literatūroje. Per paskutinius 2 metus pasirodė L. L(ingevičiaus) „Karas 1914—1918“ I tomas, dim. plk. A. Birono „Bermontininkams Lietuvą užpuolus“, kun. J. Vitkaus „1863 metų sukilimas Lietuvoje“, „Gusaras“ (1 gus. pulko leidinys), „5 pėstininkų D.L.K. Kęstučio pulkas“ ats. plk. V. Skorupskio „Karas už Lietuvos laisvę“, „Skydas“ (žydų karių almanachas), K. Dobilickio „Už spygliuotų vielų“ (neva romanas!) I tomas, „8 pėst. K. K. Vaidoto pulkas“, ats. plk. Petruičio „Mūsų žygiai“ I tomas, dim. generolo Radus-Zenkavičiaus „Im Nebel der Vergangenheit“ (vokiečių kalba), dim. plk. Uspenskio „Na vojnie“ ir „V plenu“ (rusų ir čekų kalba), išversta ir lietuviškai (netrukus bus išleista), „Vyčio ženklas“ (karo invalidų Vyčių brolijos leidinys), „Karo Archyvo“ VI tomas, kuriame įdėta 12 nepriklausomybės ir didžiojo karo dalyvių atsiminimų. Teko girdėti, kad rengia spaudai savo atsiminimus ats. plk. J. Butkus, ats. mjr. Gudelis ir kiti. Be to, rengia didelį atsiminimų rinkinį Atsargos Karininkų Sąjunga. Tai bus didžiojo karo dalyvių ir vokiečių okupacijos liudytojų atsiminimai. Nemaža atsiminimų buvo išspausdinta „Karyje“, „Trimite“ ir kitur.

Nepriklausomybės karų dalyviai, ypač karininkai ir puskarininkiai, turėtų surašyti savo atsiminimus, palikti savo patyrimus jaunajai kartai.

NAUJO PARAIŠIUTO BANDYMAI

Sovietų spaudos žiniomis, Japonijos sostinės Tokio aerodrome buvo išbandyti nauji japono išrasti parašiutai, kurie leidžia lakūnams be pavojaus nusileisti ir iš 50, net 30 m aukštumo. Parašiuoto plotis 28 m², svoris 4,7 kg, jis atsidaro per 0,6—1,2 sek. Žmogus su tokiu parašiotu krinta greitumu 3—4 m per sekundę. Per bandymus iš lėktuvų buvo išmeta 70 kg svorio lėlė. Išmesta iš 50 m aukštumo lėlė laimingai pasiekė žemę, parašiuotas atsidarė laiku. Sovietų spaudos manymu, parašiuotas atsidaro pats (automatiškai). Taip pat buvo bandoma mesti lėlę su parašiotu iš 30 m aukštumo.

Bandymų komisijai esą buvo patiektas ir kitas, „kišeninis“ parašiuotas, kuriuo galima nusileisti net iš 5—20 m aukštumo.

12.000 KM DVIRAČIAIS

Gegužės 30 d. iš Leningrado išvyko į tolimą žygį 60 geriausių Sovietų kariuomenės dviratininkų, surinktų iš Maskvos, Leningrado, šiaurės Kaukazo ir Pavolgės karo apygardų.

Žygio maršrutas apima 4 respublikas, kelias eina per šiuos miestus: Leningradas, Novgorodas, Sverdlovskas, Čeliabinskas, Kuibyševas, Penza, Saratovas, Stalingradas, Ordžonikidze, Tiflisas, Rostovas, Charkovas, Dnepropetrovskas, Kijevas, Gomelis, Minskas, Smolenskas, Maskva.

Visas maršrutas padalytas į 16 etapų. Kiekvienam etapui pasibaigus, dviratininkai gauna vieną parą poilsio. Vidutiniškai per dieną rinktinė turės pravažiuoti 107 km. Rugsėjo mėn. dviratininkai dalyvaus Kijeve kariuomenės sporto lenktynėse (spartakiadoje).

Žygio tikslas — išbandyti Maskvos, Charkovo ir Penzos fabriku dviračius.

NAUJOS LENKŲ TANKETĖS

Laikraštyje „Krasnaja Zvezda“ aprašyta nauja lenkų kariuomenės tanketė „TK“, kuri bus vartojama kovai su silpnai šarvuotais žvalgomais tankais. Nauja tanketė kiek skiriasi nuo žvalgomosios tanketės „TK—3“. Tanketė ginkluota stambaus kalibro kulkosvaidžiu. Rusų spauda spėja, kad tai bus 13 mm Gočkišo kulkosvaidis.

Tanketė sveria 2,4 t, jos ilgumas 2,58 m, platumas 1,78 m, aukštumas 1,31 m. Variklis 46 a. j., greitis iki 45 km/val., šarvai iki 8 mm storumo. Tanketė paima 61 ltr. benzino ir alyvos; šio kiekio pakanka 120 km žygiui.

Tanketės igulą sudaro 2 žmonės. Naujos tanketės buvo parodytos per paskutinį Lenkijos kariuomenės parodą gegužės mėnesį.

BOLIVIJOS — PARAGVAJAUS KARO PATYRIMAS

Laikraščiai praneša, kad Bolivija sutiko paskelbti paliaubas Chaco (Čako) kare.

Vokiečių žurnale „Militär-Wochenblatt“ įdomiai įvertinta karo technikos reikšmė šiame ilgokai užtrukusiame kare.

Kariaujama gana toli nuo geležinkelių. Todėl didelį vaidmenį turėjo tiek vienai, tiek kitai kariaujančiai pusei autotransportas. Paprastais, neįrengtiems keliams 1,5 t sunkvežimiai pasirodė visai tinkami. Jie jei ir įklimpdavo kur nors klampiamame dirvožemyje, tačiau nesunku būdavo ištraukti. Sunkvežimio igula, t. y. 15 karių, lengvai galėjo tai atlikti. Per parą paprastais keliais kariuomenės rinktinės atlikdavo 150—200 km žygį, kai kada ir daugiau. Pozicijos kare, kautynių metu, vienas ar du sunkvežimiai galėdavo aptarnauti pėstininkų batalioną. Sunkvežimiais buvo pristatoma šaudmenys ir maistas.

Masinis pistolių-kulkosvaidžių vartojimas kartu su sunkiais ir lengvais kulkosvaidžiais trukdė frontales atakas.

Greta su kulkosvaidžiais, didelį pasisekimą turėjo 81 mm „Stokes-Brand“ minosvaidžiai. Jie veikė bemaž kaip ir lauko patrankos. Užtat 47 mm ir 65 mm minosvaidžiai nepasizymėjo savo veikimu ir pripažinti netinkamais. Nepateisino savęs ir mažesnių, kaip 105 mm kalibrų, lauko artilerija. Motorizavus artilerijos trauką, nebuvo skirtumo tarp 105 mm ir 75 mm bei 65 mm patrankų gabenimo.

Vickerso tanketės pasirodė ne visai tinkamos, už tai 1932 m. pavyzdžio lengvasis Vickerso tankas pripažintas tinkamu kautynėms.

Rengiam maudyklą

Grigoro foto

Gražus ir įdomus suomių leidinys apie Lietuvą ir jos kariuomenę

Jau buvome minėję ir daugelis matę gražius „Suomen Sotilas“ numerius, skirtus Lietuvai ir jos kariuomenei vasario 16 d. proga. Taip pat jau žinome, kad prie tų numerių sudarymo ir išleidimo daugiausia buvo prisidėję mūsų garbės konsulas Helsinky p. Ölleris ir minėto laikraščio vyr. redaktorius pulko pastorius R. Tiivola.

Dabar tų pačių žmonių rūpesčiu ir pastangomis išleistas „Soldatgossen“ Nr. 2. „Soldatgossen“ (kareivio draugas) leidžiamas švedų kalba greta „Suomen Sotilas“, vadinasi, skiriamas Suomijos kariams, kalbantiems švediškai. Jį redaguoja irgi R. Tiivola.

Cia tenka pažymėti, kad „Soldatgossen“ Nr. 2 2000 egz. yra pasiūsta į švedų ir Norvegų kariuomenes, kurios turės progos susipažinti su mumis ir mūsų kraštu, nes kalbamas numeris tikrai įdomus ir vertingas. Jis labai gausiai iliustruotas mūsų krašto, kariuomenės ir veikėjų nuotraukomis ir gana didelis, 72 pusl. Straipsniai vien tik apie Lietuvą.

Pažvelkim arčiau. Viršely gražiai sukomponuotas spalvuotas mūsų valstybės ženklas. Antroje viršelio pusėje puošni vinjetė — senovinė mūsų pilis — ir parašas trimis kalbomis (lietuviškai, prancūziškai, švediškai): šis Suomijos kariuomenės švediškai kalbančių kareivių laikraščio „Soldatgossen“ numeris skiriamas Lietuvai, jos tautai, kraštui, kultūrai ir kariuomenei. Apačioje vėl Vytis.

Pirmajam puslapy didelis Lietuvos Prezidento atvaizdas, toliau Lietuvos himnas (lietuviškai ir švediškai) su gaidomis ir V. Kudirkos atvaizdu. Straipsnis apie Lietuvos Prezidentą vėl pailiustruotas Prezidento šeimos nuotrauka. Įdėti min. pirmininko J. Tūbelio, Kr. aps. min. gen. ltn. Šniukštos, užs. reikalų min. Lozoraičio ir kitų atvaizdai.

Plačiai aprašytas mūsų kariuomenės vado gen. št. plk. Raštikio kariškas gyvenimas ir tarnyba. Ilgokas R. Öllerio straipsnis vardu Lietuvos kraštas ir žmonės, kuriame vaizdais ir duomenimis parodyti svarbesnieji dalykai, taip pat Klaipėdos kraštas ir jūra. Gražus turiningas straipsnis apie mūsų tautos patriarchą Joną Basanavičių, kuriame paminėti ir jo artimieji bendradarbiai — J. Šliūpas ir P. Kriaučiūnas. Įdėti ir jų atvaizdai.

Toliau, — p. R. Ölleris dviejuose straipsniuose supažindina su mūsų istorijos svarbesniais bruožais, parodo Lietuvą didžiojo karo metu ir kovose dėl nepriklausomybės. Čia plačiau aprašytas generolas Žukauskas.

Minėtieji straipsniai ir iliustracijos kaip ir sudaro bendrąjį Lietuvos pažinimo skyrių. Antruoju dideliu skyriumi eina kariškoji Lietuvos organizacija. Pirmiausia įdėtas straipsnis apie senąjį Lietuvos karo meną ir karus. Po jo: dabartinė mūsų kariuomenės organizacija ir santvarka, Lietuvos šaulių Sąjunga, P. L. P. karo mokykla, karininkų parengimas ir mokymas, Lietuvos kareivių švietimas ir kultūrinimas, Lietuvos karo invalidai, atliekamos kareivių valandos kareivinėse.

Po kariuomenės — specialieji straipsniai: Lietuvos menas, P. Galaunės; Lietuvos rašytojai ir literatūra, L. Giras; Lietuvos ekonominis gyvenimas, R. Öllerio; Lietuvos karininkų šeimų moterų draugija. Baigiama B. Rutkausko novele Voverė.

Džiaugdamiesi šiuo ypatingai gražiu ir turingu „Soldatgossen“ numeriu, liekame dėkingi jo redaktoriui ir mūsų garbės konsului, širdingai linkėdami, kad toks gražus dviejų tautų suartinimo darbas tikrai būtų vaisingas.

J. Balčiūnas

Įdomūs ir naudingi leidiniai

Esu minėjęs „Kario“ Nr. Nr. 15, 19, 20 ir 21 įvairaus turinio Kariuomenės štabo spaudos ir švietimo skyriaus leidinius. Tarp jų radau ir retos istorinės reikšmės „Karo Archyvo“ kelis tomus.

„Karo Archyvas“, redaguojamas plk. ltn. V. Steponaičio, leidžiamas Kariuomenės štabo spaudos ir švietimo skyriaus.

Karo Archyvas leidžiamas atskirais tomiais. Jų kaina buvo: I-mo tomo 8 litai, II — 8 litai, III — 10 litų, IV — 15 litų ir V — 8 litai. Atsižvelgiant į bendrą knygų atpigimą, o antra, duodant lengvesnes sąlygas norintiems Karo Archyvą įsigyti, nuo š. m. V. 25 d. kainos sumažintos: I — 6 litai, II — 6, III — 7,50, IV — 7,50, V — 6 ir šiais metais išleistam VI to-

mui nustatyta kaina 4 litai. Perkant iš karto visi 6 tomai paroduodami už 30 litų.

Kariai, civiliniai tarnautojai ir šauliai, jų vadovybei tarpininkaujant, gali gauti išsimokėtinai iki 6 mėnesių.

Jau pats pavadinimas „Karo Archyvas“ ryškiai ir aiškiai sako, kad jame spausdinami karo istorinės reikšmės dokumentai ir atsiminimai. Karo Archyvas yra užsibrėžęs tris labai svarbius tikslus: 1) spausdinti karo istoriją apibreziančius faktus, savarankiškus turinėjimus, monografijas, 2) liečiančius Lietuvos kariuomenę ir jos karo istoriją ir 3) įvairių įvykių smulkmenas ir dokumentus. Taip pat jame yra dedami ir bendrosios istorijos rašiniai. „Karo Archyvas“ gražiai savo užsibrėžtus tikslus vykdo. Jame dedama įdomi karų istorinė medžiaga.

Pavartę I-ji tomą randame jo turinį: a) pirmasai švedų karas ir Kircholmo kova, b) Lietuviai Sibire, c) Atskiras Lietuvos batalionas, d) Atsiminimai iš didžiojo karo, e) Atsiminimai iš 1 pėstininkų pulko gyvenimo pirmomis dienomis, f) 5-sis pėst. Didž. Liet. Kunigaikščio Kęstučio pulkas, g) 1-mas gudų pulkas Gardine ir kaip jis tapo lenkų nūginkluotas, h) karo aviacijos mokyklą prisimenant, j) Atsiminimai iš Kauno karo komendantūros darbų 1919 m. sausio-kovo mėn. k) 1863—64 m. sukilimo raštai ir 6) Lietuviai kariai antrojo rusų revoliucijoj.

II-sis tomas: a) Grunvaldas, b) 1863—64 m. sukilimas, b) Bolševikai Lietuvoje, c) Bermontiada, d) Sanitariniai skrajojami būriai, e) Klaipėdos sukilimo atbalsiai, f) Lietuviai kariai Rusijoje ir g) Laiškai redaktoriui.

III-sis tomas: a) Lietuvos kariuomenės gyvenimo pirmosios dienos, b) Vokiečių okupacija, c) Bolševikai Lietuvoje, d) Karas su lenkais ir e) Įvairenybės.

IV-sis tomas: a) Amerikiečių lietuvių kariškosios aspiracijos XIX amžiaus pabaigoje, b) Prancūzmetis: Napoleono karas Lietuvoje. Iš Kauno miesto valdybos archyvo 1812—1813 metų bylų ir „Napoleono paminklas“, c) Kariuomenės gyvenimo pirmosios dienos, d) Lietuviai Rusijoje: lietuviai rusų kariuomenėje, lietuvių knygos rusų kariuomenės dalyse, lietuvių kariuomenės daigai, mano atsiminimai, iš lietuvių gyvenimo Užkaukazy prieš Rusijos revoliuciją, kelionė į Lietuvą ir lietuviai Rusijoje ir e) Įvairenybės: Vilniaus karo apygarda 1877—1878 m. kare.

V-sis tomas: a) Kėdainiai (istorijos bruožai), b) Lietuviai Rusijoje: šis tas iš lietuvių karių organizacijos istorijos Rusijoje, lietuviai kariai Rumunų fronte, lietuviai kariai XII armijoje, lietuvių kariuomenės daigai, nepriklausomybės aušros prieblandose, c) kariuomenės gyvenimo pirmosios dienos: Panevėžio atvadavimas iš bolševikų 1919 m., Lietuvos vasaros rytuose 1919 m. Linkuvos partizanų biuro veiksmas, atsiminimai apie Vaškų partizanų būrio veikimą, organizacinis darbas Kėdainių apskr. ir d) Įvairenybės ir

VI-sis tomas: a) 1831 ir 1863—64 metų sukilimai Lietuvoje, b) Nepriklausomybės karai: Kupiškio operacija, „Mūsų baterija“, savanorio užrašai, lenkų pulkai mūsų fronte 1919—1920 m., pirmoji medicinos pagalba, fronte per kautynes su lenkais 1919 m., ryšiai nepriklausomybės karuose, saksų savanorių dalys Lietuvoje, c) Lietuviai Rusijoje: Fraternitas Lituanika Rusijoje, lietuvių gyvenimas Užkaukazy iki lietuvių organizacijų suvažiavimo Tiflise 1917 m. gruodžio 27 d. ir d) Didysis karas: iš Pakuršės pergyvenimų 1919 m., didžiojo karo atsiminimai, didžiajam karui siaučiant, iš vokiečių okupacijos laikų ir vokiečių karių leidinys apie Lietuvą.

Teko patirti, kad šiais metais išeis dar vienas „Karo Archyvo“ tomas. Karo Archyvas, jei jis eis ir toliau, tai reikia tikėtis, kad savo įdomia medžiaga ir prityrusio redaktoriaus rūpesčiu renkant tokias svarbias žinias, dokumentus, per metus kitus sukurs mūsų tautai labai svarbios karo istorinės reikšmės enciklopediją.

2) Kpt. Waligóra „Kaip Želigovskis užėmė Vilnių“ (M. Ž. atspauda). Vyr. štabo spaudos ir švietimo skyriaus leidinys 40 psl. 5 br. Kaina kariams 0,50 litų, civiliams 0,80 litų. Knygutes turinys: a) Sumanymai ir diskusijos Vilnių paimti, b) Istoriskas vyriausiojo vado sprendimas, c) Gen. Želigovskio pasitarimai Voronove ir Eišiškiuose, e) Krizis, f) Įsakymai žygiui į Vilnių, g) Priklausančių vadovybių įsakymai, h) Žinios apie priešą, j) Spalių mėn. 8 d. įvykių eiga, k) Įsakymai Vilniui užimti ir l) Vilniaus užėmimas.

3) Artil. mjr. Jasulaitis „Verdeno kautynės“ 1932 m. (M. Ž. atspauda) Vyr. št. spaudos ir švietimo skyriaus leidinys 40 psl. ir 1 žml. Kaina kariams 1 litas, civiliams 1,20 litų. Knygutes turinys: a) Įvadas, b) Bendroji padėtis 1915 m. gale, c) Falkeinayn'o planas, d) Kritiška Falkenhayn'o plano apžvalga, e) Verdenas prieš vokiečių puolimą, e) Vokiečių puo-

limo rengimas, f) Vokiečių puolimas dešiniajame Meuse upės krante, g) Pirmoji alinamųjų kautynių fazė, h) Antrasis alinamųjų kautynių periodas, j) Trečioji Verdeno kautynių fazė, h) Ketvirtasis Verdeno kautynių periodas, l) Tolesnysis Verdeno kautynių likimas, m) Verdeno kautynių balansas, n) Verdenas, kaip tvirtovė, o) Gen. von Falkenhayn plano įvertinimas ir p) Literatūros įvertinimas.

4) Stasys Zaskevičius „Trijų elementų reikšmė Tannenbergo kautynėse“ (M. Ž. atspauda) 1930 — Vytauto Didžiojo — metai, Vyr. št. spaudos ir švietimo skyriaus leidinys, 45 psl. 11 skm. Kaina kariams 1 litas, civiliams 2 litai. Knygutės turinys: a) Įvadas, b) Vieta, c) Samprotavimai kautynių plotui pasiekti, d) Skaičius, e) Skaičiavimo metodai, f) Galutina proporcija, g) Rytai dominuoja vakarus, h) Gardinas — Červinskas — Kauernikas, j) Tannenbergo preliudija, k) Tannenbergas ir l) Pribrendusiu reikalui.

5) A. Senatorskis „Medžiaga I rusų korpo veiksmams Tannenbergo operacijoje“ (M. Ž. atspauda), 1930 m. — Vytauto Didžiojo — metai, Vyr. št. spaudos ir švietimo skyriaus leidinys. Kaina kariams ir civiliams 2 litai.

Knygutės turinys: a) Mobilizacija ir išvykimas karo atran, b) karo veiksmai: Montavo — Urden kryptimi, Lautenburg — Heinrichsdorf kryptimi, c) I korpas, d) XXIII korpas ir e) organizacija.

6) Paulius Šležas „Kęstučio šeima“ 1933 m. Vyr. št. spaudos ir švietimo skyriaus leidinys, 39 psl. („M. Ž.“ atspauda). Kaina kariams 50 centų, civiliams 1 litas. Knygutės turinys: a) Gedimino dinastijos kilmė, b) Kęstutis ir Birutė, c) Patrikas, d) Vaidotas, e) Butautas, f) Vytautas, g) Tautvila, j) Žygimantas, k) Kęstučio dukterys, l) Miklausa, m) Dainutė ir n) Ringaila.

Naujieji leidiniai

ZALGIRO MŪŠIS

Muziko VI. Paulausko, žodžiai Vaičiūčio. Batališkas veikalas mišriam chorui ir solo tenorui. 19 psl. Kaina 8 lt.

Šiuo veikalu turėtų susidomėti mūsų kariuomenės dalys. Gerai atlikta muzikalinė dalis duotų didžiulio įspūdžio ir įneštų ką nors nauja.

J. P. PRIEŠLĒKTUVINĖ SAVISAUGA

Knygelę išleido Lietuvos aeroklubas. Tai visai naujos rūšies turinys. Čia viskas parodoma paveikslais. Vienoj pusėj klaidinga!, kaip nereikia daryti, antroj — teisinga!, kaip pridera elgtis besisaugant lėktuvų užpuolimo.

Parodyti tokie momentai: gresiant oro pavojui, pasigirdus pavojaus signalui arba puolimo metu, slėptuvėse ir namuose, puolimui pasibaigus.

Yra dar paaiškinimų, kodėl turime būti pasirengę ir kurių „dovanų“ galime laukti iš lėktuvų.

Knygelė dėl savo aiškumo ir populiarumo turėtų plačiai paplisti mūsų visuomenėje.

L i u d a s D o v y d ė n a s. IEŠKAU GYVENIMO DRAUGO.

Romanas I dalis, 1934 m., 324 psl. Kaina Lt. 3,50. II dalis, 1935 m., 351 psl. Kaina Lt. 3,50.

Jaunas mūsų beletristas L. Dovydenas, išleidęs du novelių rinkiniu — Cenzūros leista ir Buvo žmogus be kojų —, šiuo kartu mums davė didoką dviejų tomų romaną *Ieškau gyvenimo draugo*. Romane autoriaus užsimota plačiai atvaizduoti mūsų šių dienų inteligentų gyvenimą, duoti jo ryškesnius bei charakteringesnius tipus.

Romano fabula paprasta. Pradžios mokyklos mokytoja Nelė Daugvilaitė iš savo santaupų leidžia į Vienos universitetą studijuoti savo mylimą berniuką Anatolį Sobą. Tačiau šis gerokai jos pinigėlio praleidęs ir svetimtaute susižavėjęs meta savo šelpėją. Nelė, norėdama užmiršti savo pirmąją meilę ir vėl susirasti sielos pusiausvyrą, pradeda „romansuoti“ su matininku Rudvaliu. Tačiau ir šis ją apvylęs meta. Tuomet Nelė žmonių pajuokiamą išvažiuoja į Kauną pas savo dėdę. Tuo baigiasi pirmasis romano tomas.

Antrajame tome vaizduojamas Nelės gyvenimas Kaune. Baigęs aukštesnįsios technikos mokslus inžinierius Sabas sugrįžta į laikinąją sostinę ir karjeros sumetimais veda Nelė Daugvilaitę. Tačiau šios vedybos Nelei laimės neatnešė.

Kiek naiviška, švelnios sielos, jaukaus šeimos židinio ir vaikų trokštanti Nelė Daugvilaitė yra ryškus ir autoriaus gana reljefiškai atvaizduotas lietuviškas moters tipas. Visai priešinga Nelei jos pusseserė Iza Daugvilaitė. Tai tuščia, galutinai sumiescionėjusi gyvenimo blizgučiuose laimės teičianti moteris. Drąsiai, šviesiomis spalvomis papieštas mylinčios,

mylimos ir meilė bei vedybose laime suradusios kaimietės Elenos tipas.

Vyriškų tipų šiame L. Dovydeno romane gausiau už moteriškų, ir jie visi gana ryškūs ir gyvai atvaizduoti. Autorius, matyt, geras gyvenimo stebėtojas, mokąs iš jo pasirinkti reikalingą medžiagą ir ją meniškai sudoroti.

Veikalo kompozicija vis dėlto, reikia pripažinti, silpnoka. Romanas per daug išstėtas, daug epizodų, kurie labai mažą bendrą turi su pagrindine veikalo akcija.

Stilius vietomis itin gražus; netrūksta ir nusisekusio jumoru. Aplamai, reikia pažymėti, kad šis L. Dovydeno romanas yra įdomus ir nemažas indėlis į mūsų grožinę literatūrą.

A. Merkeliš

P e t r a s C v i r k a CUKRINIAI AVINĖLIAI.

Novelės. Piešiniai Marijos Račkauskaitės. Išleido „Sakalas“. Kaunas, 1935 m. 167 psl. Kaina Lt. 2. Viršelis T. Kulaukusko.

Žinomas rašytojas P. Cvirka patiekė jauniems skaitytojams, mokyklinio amžiaus vaikams, šią gana vertingą knygutę. Joj yra 5 novelės; trys iš kaimo vaikų gyvenimo ir dvi — iš gyvulių bei paukščių.

„Cukriniai avinėliai“, „Šautuvėlis“ ir „Vaikų karas“ pasižymi giliu realizmu bei kaimo buities ir vaikų sielos pažinimu. Čia pastabus rašytojas įdomiai ir sultingai vaizduoja pilkajį kaimo vaikų gyvenimą, jų naivias svajones, gamtos reiškinį aiškinimą ir kit. Visa tai apipinta švelniu jumoru. Iš šių trijų novelių bene geriausia bus „Vaikų karas“ — iš kaimo pradžios mokyklos mokinių gyvenimo.

Kitose dviejose novelėse „Švyčio gyvenimas“ ir „Varno mirtis“ autorius pasigauna visiškai kitokios rūšies temų. Viena šių novelių iš gyvulių, o antroji iš paukščių gyvenimo. Gyvuliai ir paukščiai čia aprašomi su meile, pasigailėjimu. Ypač čia geras apsakymėlis — „Varno mirtis“. Gal tik kiek autoriui galima būtų prikišti perdidelę pesimizmo ir niuriu spalvų priemaišą. Tas jaunai vaiko vaizduotei nėra pageidaujamas elementas. M. Račkauskaitės piešiniai gana silpni. Apskritai, knygutė gana vertinga ir savo temomis labai primena neseniai išleistą latvių rašytojų vaikams skiriamų kūrinių vertimų rinkinį „Katinėlio malūnas“.

Švietimo Ministerijos knygų tikrinimo komisija šią knygutę pripažino tinkamą visų mokyklų bibliotekoms.

J. Vilutis

S a l o m ė j a N ė r i s. PER LŪŽTANTĮ LEDĄ.

Eilėraščių rinkinys. Išleido „Sakalas“, 48 psl. Kaina Lt. 2.

Poetės Salomėjos Nėries vardas poezijos mėgėjams jau senokai pažįstamas. Jau prieš aštuoneta metų, jauna, drąsi poetė savo pirmuoju eilėraščių rinkiniu *Anksti rytą daugelį sužavėjo ir tvirtai atsistojo į lietuviškų poečių pirmąsias eiles*. Savo pirmajam eilėraščių rinkiny paprastais, nuoširdžiais žodžiais gražiai atvaizdavo jaunos moters sielos gyvenimo niuansus. Antruoju rinkiniu *Pėdos smėly*, išleistu 1931 metais, S. Nėris nelaukta pasuko kitu keliu, pereidama į tuo laiku garsią literatūrinę srovę „Trečiąjį Frontą“. Tai buvo tikra revoliucija jos visuomeniniame gyvenime, iš dalies ir kūrybiniame. Poetė griebėsi naujų motyvų; senąją formą, senuoju instrumentu ėmė groti naujas, neįprastas melodijas. Tas melodijas stengiasi groti dar ir dabar. Dar ir šiame rinkiny „proletariškų“ socialinių bei socialistinių motyvų gana daug.

Tačiau trečiafrontininkų motyvai nieko gera nedavė jų kūrėjams, neigiamai paveikę ir perbėgėlę S. Nėrį. Jos švelnios moteriškos sielos stygos nėra sukurtos apdainuoti plieną, betoną, pasaulinį gaisrą ir kitus socialistinius atributus. Užtat kur Salomėja Nėris vėl pasigauna senuoju motyvu, kur ji pasidaro vėl savimi, ten jos poezijos stygos vėl atgauna savo jėgą. Vėl pasijunta nuoširdumas: „kalnuos paklydus ir kiti kelionių įspūdžiai“. Bet ypatingai, gražus jos eilėraštis „Kaimas laukia“, kur meniškai vaizduojamas krizio kamuojamą kaimo vargas. Neblogas, nuotaikingas, nors vertinskiškai melancholiškas eilėraštis „Kaip ir tas vėjas“.

Dvejopi rinkinio eilėraščių motyvai nesudaro vieningumo, darnumo. Gudžiu disonansu jie skamba, parodydami visą poetės sielos dvilypumą, blaškymąsi, liūdną likimą, lyg tyruose nuo karavano atsilikusio keleivio. Tai labiausiai atspindi eilėraščiuose „Be kelio“, ir pagaliau „Per lūžtantį ledą“. Čia jau poetė atvirai pasisako, kad jos širdis pasigedo saulėtų krantų. Kad ji toliau taip „nebegalinti, pailsusi“, nors troškusi „vien džiaugsmą pavyti pasauliui ir sau“.

J. Vilutis

Lietuvi, jei „KARIO“ neimsi į ranką —
Būsi ne gynėjas, bet tautos atranka.

Al. Sicla

Poligono dudelė

Myliu aš poligoną,
Trimito švelnų toną,
Kai juo užtraukia dainą
Ir tuo užbaigia „vainą“.

Dul-dul-dudelė—graži toji dainelė,
Dul-dul-dudelė—plaka meile širdelė.

Gyventi čia malonu,
Kai Neris tau po šonu,
Kai žavi šilo grožis
Ir kvapas Ruklos rožės.

Dul-dul-dudelė—poligono gelėlė,
Dul-dul-dudelė—žavi mano širdelė.

Žinau aš kalną vieną,
Ir puolu jį kasdieną;
Širdis negal nurimti —
Jo nieks negal paimti.

Dul-dul-dudelė — tvirta toji vietelė.
Dul-dul-dudelė — šilosėdų gairėlė.

Žinau lydeką vieną,
Apgauna ji kiekvieną;
Nutraukia ji kelbuką,
O kartais ir vašiuką.

Dul-dul-dudelė — gudri tavo galvelė.
Dul-dul-dudelė — kepsiu tave, žuvele.

Gražusis poligone,
Tu liksi greit svajone;
Užsidedu kuprinę —
Sudie tau, palapinė!

Dul-dul-dudelė—linksma kario dalelė.
Dul-dul-dudelė—lydės mane dainelė.

J. Tyla

NEPRADĖTAS FELJETONAS

„Na, sakau, šią naktį parašysiu feljetoną“. Mat, rašymui sąlygos susidėjo labai palankios: budžiu arklidėj. Nieks netrukdo ir įkvėpimo atsiranda. Bet apie ką rašyti dar nė nežinau. Aišku, nerašysiu apie gurguolės tipo arklių „Žiogą“, kuris amžinai tik iš rūšio į virtuvę tevežioja kopūstus. Nerašysiu ir apie grandinį. Nebenoriu jau to luomo jūdinti. Pyksta. Užtenka, gana jau juos pričiupinėjo bičiulis Trakutis. O kad mūsų grandinis Štriupekus aną sekmadienį vėlai vakare grįžo iš Slabados ir eilinio Zablacko palovy batą išniekino, plačiau visuomenei visai ir neįdomu. Visaip juk pasitaiko... Bet stop! Kad kiek, būčiau ir išsiplėpėjęs. Ieškosiu kitų temų.

Gal apie virėją?... Bet ir tas vėtytas ir mėtytas. Daug kas rašė apie jį ir iš pavydumo. Bet virėjas virėju ir pasiliks. Galiu net drąsiai pabrėžti, kad, pavyzdžiui, 8 pėst. pulko ar šarvuočių rinktinės virėjas ant turniko jau net amžinai nebeužsivers. O mūsiškis ir ant katio sunkiai beužlipa. Šešių pūdų vyrukas. Bet žmogelis labai geros širdies, tik dabar labai prakaituoja ir vandens daug geria.

Na, tai gal apie raštininką? Apie jo išdidumą... Bet tokia asmenybė, kaip mūsų raštininkas, visai neįdomi. Kam čia gali būti, pavyzdžiui, įdomu, kad jis visuomet paskutinis keliasi ir į prausyklą vandens neneša. Arba, kad į valgyklą ateina nerikiuotėj ir triukšmą kelia kam tirštėjimui išgraibyti. O gal, kad vis mėgs-

ta kalboj įterpti „Kai aš buvau dar tik antrojo klasė...“ suprask, kad jis yra buvęs ir trečiojo ar net dar aukščiau. Baltarankis, vienu žodžiu, ir nagai smarkiai apkarpyti, o turniko bijo, kaip kar-tuvių. Palieku ramybėj.

Na, tai paimsiu tokią, pavyzdžiui, temą: „Kaip eilinis Bernotas ieškojo spiaudyklėm naujo smėlio ir kas iš tai išėjo“. Bet šio feljetono herojus mano geras draugas. Negaliu rašyti. O atsitiko taip. Buvo ruoša: mes šluotas rišom, kiti voratinklių ieškojo, o eilinį Bernotą pasiuntė spiaudyklėm šviežio smėlio paieškoti. Mes matėm, kad jis su lopeta tikrai sukinėjosi apie pirtį, bet vėliau kažin kur dingo. Dingo kaip akmuo. Priėjom išvados: pasišalino. Taip ir būta! Po kiek laiko skambina iš komendantūros, girdi, atsiimkit savo žmogų, su-laikytą prie žaliojo tilto. Taigi, siužetas maždaug ir būtų toks, bet rašyti negaliu ir budėjimo laikas baigiasi.

Kostečka

Šiapus Vilkaviškio tilto

Eilinis Burbulis buvo labai drausmingas. Jei vadas ką įsakydavo, tai jis smarkiai sumušdavo užkulniais, surikdavo „klausau“ ir kiek kojos neša bėgdavo vykdyti. Ne mažiau drausmingi buvo ir jo arkliai, kurie drąsiai galėjo laimėti ūkio kuopos arklių greičio rekordą.

Vieną rytą atvažiavo kuopos vadas kartu su Burbuliu iš kareivinių į Marijampolės miestą. Sustojus ties vienu skersgatviu, kuopos vadas sako:

— Eilini Burbuli, tamsta važiuok ir sustok šiapus Vilkaviškio tilto. Aš ateisiu už 15 minučių.

— Klausau! — suriko Burbulis, apsisuko ir pranyko.

Praėjus 15 minučių, kuopos vadas nu-eina prie sakyto tilto: vežimo niekur nematyt; vaikščioja šen ir ten — nieko. Po geros valandos kuopos vadas sugrįžo namo.

Apie vidurnaktį suskambėjo kuopos vado telefonas.

— Kapitonas X klausau.

— Čia iš Vilkaviškio miesto eilinis policininkas Y. Pone kapitone, eil. Burbulis stovi nuo pat ryto šiapus tilto Vilkaviškyje ir klausia, ar važiuoti, ar dar palaukti.

— Varykit jį greičiau namo!

Kitą dieną eilinis Burbulis atėjo į kuopos raštinę ir, kaip visuomet, drausmingai pasiaiškino:

— Tamsta kapitone, aš į Vilkaviškį nuvykti pavėlavau: jūs man liepėt nuvažiuoti per 15 minučių, o aš važiauvau apie valandą, nes iki sakyto tilto yra apie 23 kilometrai. Jūs, matyt, nuėjot už mane anksčiau ir, neradęs, mane palikot...
J. T.

Pirmą kartą, kai dar pats nemoka

Rukšnaičio foto

Lietuvos aeroklubo veikla

AEROKLUBAS SUPAŽINDINO VISUOMENĘ SU AUTOŽIRU

Birželio 2 d. 14 val. Kauno aerodrome buvo autožiro (malūnsparnio) demonstravimas. Demonstravimo pasiūlyti ir autožiro pamatyti buvo atvykę daug karių ir kauniečių ekskursijomis ir atskirai. Demonstravimo metu griežė husarų dujų orkestras.

Pirmiausia aero eskadrilės vadas ats. mjr. Garolis demonstravo autožirą: parodė pakilimą, greitį, nutūpimą ir t.t. Antrą ir tretį kartą skrisdamas, lakūnas pavėžino du svečiu. Taip pat papasakojo apie autožiro veikimą, valdymą ore, gerąsias jo ypatybes ir t.t. Taip pat skraidė ir kiti aeroklubo lėktuvai vėžindami svečius. Pirmą kartą pas mus Lietuvoje buvo leidžiami į orą lenktynių balionėliai (pūslės) žalios, geltonos, raudonos ir kitokių spalvų. Prie balionėlių buvo rišamos kortelės su savininkų parašais. Kai kurie leido balionėlius organizacijų bei laikraščių pavadinimų vardais. Po mėnesio, kai bus atsiųstos rastos kortelės, toliausiai nulėkusių balionėlių savininkai gaus dovanas. Tik gaila, kad balionėliai buvo leidžiami be tvarkos, neorganizuotai. Daug didesnio įspūdžio būtų buvę, jei balionėliai būtų paleisti organizuotai, grupėmis. Viso balionėlių buvo paleista per 300.

Taip pat buvo nauji: aviacinių modelių - rungtynės. Modelizmu daugiausia susidomėjęs jaunimas, ypač moksleiviai. Rungtynėse dalyvavo keliolika įvairaus tipo modelių. Pirmąją vietą laimėjo aeroklubo nario studento Skinaičio lėktuvo modelis (guminiu motoru), kuris išsilaukė ore 17,8 sek. Antrą „Aušros“ berniukų gimnazijos mokinio Šakalio sklandytuvo modelis — išsilaukė ore 7,2 sek.

Laimėjusiems bus išdalytos dovanos: Dariaus-Girėno biustai, aeroklubo literatūra ir t.t.

Aplamai, demonstravimas ir rungtynės buvo įdomios, tačiau, trūko šiek tiek tvarkos, drausmingumo.

Virš. St. Čepulis

AUTOŽIRO SĖKMINGAS PASIRODYMAS ŠIAULIUOSE

Didelio įspūdžio sudarė šiauliečiams sekma dienį, kariuomenės susiartinimo dieną, atskridęs iš Kauno, ats. mjr. Garolio valdomas, autožiras. Autožiras nutūpė sporto aikštėje, į vidurį milžiniškos minios. Tatai sukėlė nepaprastą šiauliečių entuziazmą. Nepaprastai susidomėję šiauliečiai sekė autožiro demonstravimą. Daugeliui šiauliečių pavyko autožiru ir paskraidyti. Lėktuvas iš Kauno nuskrido į Šiaulius per valandą.

Autožiras pirmadienį pademonstruotas ir kariams. Netrukus autožiras skris į Kėdainius, Marijampolę ir kitur.

Dar kartą primintina, kad L. A. K. nariai rėmėjai gali apžiūrėti autožirą nemokamai, parodę nario rėmėjo pažymėjimą.

BALTIJOS VALSTYBIŲ AEROKLUBŲ KONFERENCIJA KAUNE

Lietuvos aeroklupas nutarė sukviesti Baltijos valstybių aeroklubų konferenciją Kaune pasitarti bendradarbiavimo reikalais. Pakviestos Latvija, Estija ir Suomija. Suomijos aeroklupas jau atsiuntė savo nutarimą toje konferencijoje dalyvauti ir pažadėjo atsiųsti savo atstovą. Laukiama Latvijos ir Estijos atsakymo į pakvietimą. Konferencijos tiksliai data dar nenustatyta; tai pareis nuo konferencijoje dalyvaujančių kaimyninių valstybių pageidavimo. Tačiau manoma, kad konferencija bus liepos mėnesį.

PRADĖJO STATYTI DARIAUS IR GIRĖNO KŪNAMS LAIKINĄ KAPĄ—RŪSĮ

Kauno kapinėse pradėtas statyti pagal archit. Landsbergio braižinius Dariaus ir Girėno balzamuotiems kūnams laikinas kapas—rūsysis. Kapų administracija pareiškė didelį palankumą, skirdama rūsiui gražią vietą arti žuvusiųjų lakūnų kapų, visai nemokamai. Statybos darbams vadovauja technikas Edm. Karanauskas, arch. Landsbergio, inž. Šalkauskio ir inž. Močiulskio prižiūrimas. Statybos darbus numatoma baigti liepos 17 d., Dariaus ir Girėno mirties minėjimo dieną.

NUOLAIDOS GELEŽINKELIAIS VYKSTANTIEMS I NIDOS SKLANDYMO MOKYKLĄ

Kaip pernai, taip ir šiemet susisiekimo ministerija vykstantiems geležinkeliu į L. A. K. sklandymo mokyklą Nidoje duoda 50% nuolaidos. Vykstantieji, pirkdami bilietą kasoje, turi parodyti tam tikrą L. A. K. išduotą liudijimą.

TURISTINIAI LĒKTUVAI ATLEISTI NUO AERODROMŲ IR ANGARŲ MOKESČIŲ

Susisiekimo ministeris, susitaręs su finansų ministru, nutarė atleisti turistinius lėktuvus, nutūpusius mūsų aerodromuose, nuo aerodromo ir angarų mokesčio.

DARIAUS IR GIRĖNO BIUSTŲ VĒL GALIMA GAUTI

Lietuvos aeroklupas buvo atliedinęs daug Dariaus ir Girėno biustų pagal skulp. Pundziaus originalą, tačiau paklausa buvo tokia didelė, kad biustų pritrūko ir dauguma nebegalėjo gauti. Dabar L. A. K. vėl atliedino biustų. Galima įsigyti už 35 lt. Duodama ir išsimokėtinai 7 mėnesiams.

UOLUS DARBAS — GERI VAISIAI

Jau prasidėjo, kaip ir kasmet, XIV Marijampolės šaulių rinktinės būrių šaudymai kovos šoviniams, kurie vyksta 9 p. p. šaudykloj.

Šiemet rezultatai daug geresni, negu kitais metais. Aiškina tu, kad daug dėmesio buvo kreipta į patikrinamą šaudymą šratais.

Būsimasis kareivėlis

Redakcijos atsakymai

E. Spiridavičiui. Tik šaradą įdedame. Kiti netiks.

P. Balaševičiui. Pasirinkite gražesnę slapyvardį. Tokį, kokį esate pasirinkę, „Kary“ nedėsime.

J. Vainikoniui. Tamstos klausimu šiame numery yra prašymas.

Joneliui. Iš Tamstų pulko korespondentų neturime. Prašome rašinėti. Kai kokią porą bei trejetą Tamstos korespondencijų įdėsime, prašome tuomet mums priminti — prašomu adresu „Kari“ išrašysime.

Br. Petrauskui. Honorarą siunčiame tik kai susidaro kiek daugiau. Po kiekvienos korespondencijos įdėjimo nesiuntinėjame, nes dar būna permaža.

Suv. Žemaičiui. Žiūr. atsakymą Joneliui.

P. Vainai. „Už tėvynę“ netiks, neįdomus. Tamstos prašymą patenkinsime, perduosime kitam laikraščiui, bet abejojame ar įdės. Daug žodžių, bet maža veiksmo.

Galvosūkių 19 nr. sprendimas

1) Teklė. 2) Uranas. 3) Margas. 4) Alyvos. 5) Sesuo. Iš pirmųjų raidžių gauname — Tumas, o iš trečiųjų — Karys.

Gerai išsprendė: 1) K. Kostečkienė (Šnč.), 2) v. p. Gelžinis (4 p. p.), 3) v. p. A. Pliauskys (I p. div. št.), 4) v. p. Girnius (1 p. p.), 5) v. p. J. Kesiūnas (1 p. p.), 6) v. p. J. Zapkus (1 p. p.), 7) v. p. A. Grigalavičius (7 p. p.), 8) j. p. K. Klinauskas (KPM), 9) eil. Vl. Petrauskas (4 p. p.), 10) eil. V. Raugas (ryš. b.), 11) inv. J. Kerpauskas (A. Pnm.), 12) J. S. (k. t. št.), 13) J. Astrauskas (Pvlk.), 14) Daumantas (Uk.), 15) Ant. Bobelis (K.), 16) J. Lebonka (Ššl.).

Už laimėtas aname rate pirmąsias vietas gauna knygų:

1) eil. V. Raugas 1934 m. „Naujosios Romuvos“ komplektą; 2) vyr. pusk. Pliauskys „8 pėst. Kauno Kunigaikščio Vaidoto pulkas 1919—1934“, Antano Miškinio „Varnos prie plento“; 3) J. Lebonka St. Mastauskio „Taikomosios Entomologijos Kursas“, latvių rašytojų kūrinių jaunuomenei „Katinėlio malūnas“, K. Dineikos ir J. Dovydaičio „Keliaukime po gimtąjį kraštą“; 4) vyr. pusk. A. Grigalavičius Ruth Schaumann „Žydinti lazda“, Salomėjos Nėries „Per lūžtantį ledą“, Petro Gruodžio „Lietuviai pabuskite“ ir J. Grabausko „Darbininkų namų statyba“; 5) jaun. pusk. K. Klinauskas V. Mošinsko „Kaip mašinos veikia ir kaip jos tvarkomos“ ir Vytauto Sijos Geros „Mergaitės ir Asonansai“; 6) vyr. pusk. V. Vadzišius A. Rachmanov'os „Moterys raudonojoje audroje“ ir Klemenso Dulkes „Upokšniai šnera“; 7) J. S. Dr. A. Gueniot „Kaip išgyventi 100 metų?“, 8) vyr. pusk. J. Zapkus Leokadijos Luncienės „Atlanto nugalėtojai“; 9) Antanas Babelis Tihamér Tóth „Atmerk akis!“.

Galvosūkis 23 nr.

(Vert. 1 tšk.)

Š a r a d a

Gyvulys ašei esu.
Pirmą raidę,
jei mainyti,
bato dalį pamatysi.
Jei dar raidelę
į priekį pridėsi,
vyro vardą
savo ausimis girdėsi.
Jei I-ą raidę
dar keisti mėginsi,
šuns mėgiamą daiktą
rankoj laikysi.

E. Spiridavičius

LIETUVOS MONOPOLIO DEGTUKAI

Jau kuris laikas, kai Lietuvos Degtukų Akc. B-vė „Lietuvos Degtukas“ be paliovos aptarnauja visus Lietuvos piliečius degtukais. Degtukų fabrikas, Lietuvos Degtukų Akc. B-vė „Lietuvos Degtukas“, įsteigtas ir gerai tvarkomas jau iš pat pradžių neapvylė mūsų piliečių, patiekdamas gerų, ir už užsienio geresnių degtukų. Akc. B-vės Lietuvos Degtukas nuopelnas — mūsų pasididžiavimas, nes visą laiką rūpinosi patenkinti mūsų piliečių reikalavimus ir kelti Lietuvos monopolio

degtukų kokybę. Nežiūrint nei didelių išlaidų, nei sąlygų, Akc. B-vė „Lietuvos Degtukas“ įrengė fabriką moderniškiausiai ir geriausiai, jį pritaikė šio amžiaus reikalavimams. Akc. B-vės „Lietuvos Degtukas“ pastangų dėka kiekvienas turėjome progos įsitikinti, kad Lietuvos monopolio degtukai savo kokybe net pralenkia užsienio degtukus, nes mūsų degtukai greit ir gerai užsidega, yra impregnuoti ir nepavojingi.

A. D.

ŽEMĖS BANKAS

Kaune, Duonelaičio g-vė Nr. 35

Telegr. adr.: Žembankas

Skyrius Klaipėdoje, Prezidento Smetonos g-vė Nr. 4

Pagrindinis kapitalas 50.000.000 litų

Atsargos kapitalas 3.930.000 litų

Žemės Bankas yra ilgalaikio kredito bankas.

Bankas teikia paskolų ūkininkams, miesto naujakuriams, žemės ūkio kooperatyvinėms organizacijoms, žemės ūkio įmonėms ir smulkaus kredito draugijoms.

Bankas leidžia ir platina įkaito paskolos lakštus.

Įkaito paskolos lakštai leidžiami 2-jų serijų:

- 1) III serijos 4 $\frac{3}{4}$ % lakštai, kurių pirkimo ir pardavimo kursas yra 99,5—100.
 - 2) IV serijos 3,6% lakštai, kurių pirkimo ir pardavimo kursas šiuo metu yra 73,5—75.
- IV-os serijos lakštai išperkami per 10 metų.

Geriausia priemonė sutaupoms laikyti yra Žemės Banko įkaito paskolos lakštai, nes:

- 1) Lakštų laikytojas gauna 4 $\frac{3}{4}$ % ir 3,6% metinių palūkanų.
- 2) Lakštai garantuoti Žemės Banko kapitalais, įkeistu Žemės Bankui nekilnojamu turtu ir laiduoti Valstybės lždo. Lakštų galima gauti pirkti Žemės Banke Kaune ir Klaipėdoje.

Br. TILMANS ir Ko

AKCINĖS BENDROVĖS

FABRIKAS

Visokios rūšies sraigtų su sriegais medžiui ir metalui

Varžtų, veržeklių, ripkelių, kniedžių, vielos ir vinių

Aliumininių ir emaliuotų indų Plūginių ir palyčių

Telegr. adresas:

TILMANAS

KA

Valst. Centr. Knyb.
Laisvės al. 29
2. K a u n a s

Laimė ant Jūsų slenksčio!

Skubėkite!

16.336 L. A. K. nariai-rėmėjai gaus 150.000 lt.

Už 3 lt. nario-rėmėjo mokesčio birželio mėn. 12 d. galima laimėti 10.000 lt.

3 premijos po Lt. 10.000	Lt. 30.000
3 " " " 5.000	" 15.000
10 " " " 1.000	" 10.000
20 " " " 500	" 10.000
100 " " " 100	" 10.000
200 " " " 50	" 10.000
1.000 " " " 10	" 10.000
5.000 " " " 5	" 25.000
10.000 " " " 3	" 30.000

Įsirašyti L. A. K. nariu-rėmėju galima:

1. Lietuvos Aero Klube Kaune, Maironio g. 14 nr. (prieš Lietuvos Banką) telefonas 30-03 darbo val. nuo 8 iki 14 ir nuo 16 iki 18 val. ir jo skyriuje Klaipėdoje. 2. Visose pašto įstaigose ir agentūrose. 3. Valstybės Loterijos Vyrčiausioje Agentūroje Kaune, Laisvės al. 35 nr. telef. 9-32 ir pas visus Valstybės Loterijos kolektorius. 4. „Spaudos“ kioskuose. 5. Pas asmenis, kuriems L. A. Klubas yra pavedęs telkti narius-rėmėjus.

Pirmoji lietuvių vaisvandenių dirbtuvė

ŠALTINIS

dirba įvairius aukščiausios rūšies vaisvandenius iš gryno cukraus ir virinto-filtruoto vandens

Pareikalavus pristato dirbtuvės lėšomis įvairius pasilinksminimus, gegužines ir t.t.

KAUNAS - ŠANČIAI

Virvių g. 1 = Tel. 111